

פָנִים הַצְדִילִים

לעדים, ברכות מלא טוב והודעות - שלחו כ: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
לרא חדשות.
מגדולי הרבנים
לרא פוליטיקה.

24

הארון לשידור חי | 03-3782000 | ב.APPLICATION | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475 | דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

גרוז 2000

המקובל רבי אליהו הכהן הידוע בכינוי האיתמרי או בעל ה'שבט מוסר' זצ"ל נולד באיזמיר בשנת תי"ט (1659). מחכמי איזמיר במאה ה-18-17. מגיל רך למד קבלה והקדים את עיקר מרכו וזמןם לקבלה. מגדולי הדרשנים. מגיל צעיר החל לדרש ברבים. ורביט השיב מעון בדרשותיו ובתוכחותיו ובמתוק לשונו. וכבר בא לארם מישראל בבתיו יומ שbat קודש אחר הדרש ונשך ידי, ואמר לו: ידע הרב כי היהimi מוגן לעשوت עבירה ופיהם זהה בשומען דרשו הרב. חזרתי כי וגפקחן עיין.

במקרה אחר העיד על אדם שגילה את אוזנו כי היה בדעתו לאבד עצמו לדעת, ולאחר דברי הרוב חזר בו. ביום מן הימים עלו ביתו וחונתו באש והוא הפך לעני גמור ובביתו לא היה מה לאכול. למרות זאת הצדיק עלייו דין שםיים ואמר על הכל: "גם זו לטובה". בסוף לצרה זו, תלאות רבות פקדו את הצדיק. בנו יצחק נפטר לפתע והוא התאבל עליו ימים רבים. אולם הוא המשיך להתעלות בדרכיו. נפטר ב-ח' אדר ב' תפסט (1729). ח' כ-70 שנים.

אביו: ר' אברהם שלמה (שימש כרב באיזמיר, ונודע כבעל חסד וענווות). חילק את כל כספו לעניים. עסק בפדיון שבויים וכאשר לא השיג את הסכום לשחרורו, נכנס במקומו לבית-האסורים ואית האסיר שלח לשבות בביטו). **בנו:** ר' יצחק (נפטר בח' רבינו). **ספריו:** קרוב לארבעים ספרים חיבר, אולם לא כל ספריו ראו אור הדפוס וחלקם נשמרו. **שבט מוסר-** דברי מסור וחיזוק לעבודת ה'. **מדרש האיתמרי-** דרישות **מדרש תלפיות-** מדרשים ואגדות **מעיל צדקה-** על חשיבות הצדקה **אגדת אליהו-** פירוש על אגדות הירושלמי (ב' כרכים) **ידעו בכל-** דרישות וחידושים **סימוכין לעד-** על התורה **חווט של חסד-** בביאור על התורה **דין פשרה-** פירוש על שיה"ש, מגילת רות ומגילת אסתר **וילא עוד אלא.**

עסק בפדיון שבויים יהודים שנפלו בידי הנכרים לאחר גזירות ת"ח ות"ט והיה צורך בגין סכומי כסף עצומים כדי לשחררם. והוא מקבל בעבורם בשות רבות וחירופים, כדי לקבץ פדיונים מאנשיים קשים אשר ביטחונם בממון. בין היתר מסופר על מפעלי המיחד של רבי אברהם שלמה הכהן לעזרת העצורים בbatis הכלא של הנכרים. מנהגו היה שבערבי שבתוות היה מפקיד סכומים גדולים בידי הנהלת בית האסורים על מנת חזן תשחרר את האסירים היהודיים שיכללו לשבות בבריתם.

כמה פעמים אירע לו שהיה יוצא החבוש מבית האסורים ובורה ורבי אברהם שלמה היה מפסיד את דמי הערבות שהפקיד עבورو. קרה מקרה שפעם אחת כשלא היה בידו הסכום הנדרש לשחרר את האסיר, נכנס הוא במקומו לבית האסורים, ואת החבוש שהיה כלוא בבית האסורים שלח לשבות גביהם.

הושפע גם משמי אחיו וביחוד אחיו הגדול, ר' יצחק. וכך מתארו: "מעולם לא לבש בגדי משי ולא שאר לבושים, אשר היו חדשים ולא מנעלים, בלבד מטולאים על חורבן מקדש ה', ובהיותו בן שמונה עשרה שנים, חסקה נפשו להלך לירושלים - ולא היה יכולת בידו להלך, ומרוב חסקו שם לדרכו פעמי להלך ברגליו אחר שיריה שהייתה הולכת והקדוש ברוך הוא עשה לו נסים אין חקך, והלך **לבית המדרש ולא יצא מטעם והיה מסתפק בהכרח**, ומעד אני עליו שמים הארץ, **שלא למד דבר בתורה שלא קיימה**".

ל להן סיפורו מופלא אשר סיפר הקדוש ר' אליהו הכהן בספרו "מעיל צדקה", שיש בו רבות כדי למדנו על מעלת הצדקה ומהו השכר העצום שהמור לעתיד לבוא: היה עשיר קמצן שנמנע כל ימי מלחת פרוטה לצדקה, תמיד דחה הוא את בקשותיהם של העניים. באחת מגישותיו של הרוב עם אותו עשיר, שניסה ללא הצלחה לשכנעו לעזור לעניים, פנה אליו הרוב ואמר לו: "בקשה קטנה לי איך אמן מך אל תшиб פנוי ריקם ותקיימנה", מה היא בקשתר? שאל העשיר. "כל אדם מגיע קיצו" ענה לו הרוב והוסיף: "אנא! תן לי 'תקיעת-כף' שתבוא אליו בחולם לאחר פטירתך ותאמר לי מה נעשה בשםים בדיןך", "בסדר גמור" ענה העשיר, והוסיף את ידו לתקיעת כף, "לפחות ירתיע עונשו את ההולכים בדרךך" חשב הרוב.

לא עבר ימים רבים ואוטו עשיר נפטר ואף הופיע בחלומו של הרוב שכלו מאיר וזהר באור יקרות. לתמיית הרוב: "איך זה הוא לא אוֹזֵן זֶה?" ענהו העשר: "כשהגעתי לבית דין של מעלה באו אף מקטגים ומציקים לחבל בנשمتה, על אשר התעלמתי מהענינים והמסכניםים. הייתי בחדרה נוראה, הבנתי שתוקן דקות ימסרוני בידיהם של מציקים אלו. ניסיתי לעורר רחמים על עצמי אך ללא הועיל.

לפתע הופיע מלאך זהור ומAIR בעל כח רב, שגירש את כל המזיקים כולם והרג עמי באמורא: "אל תחשוש לא יונה לך כל רע", והזיכרוני, שמלאך זה נברא שלושה ימים לפני פטירתו, עת היה טרי סודע ארוחות בוקר - ובסיום ארוחתי הגיע עמי ואביוון והתהן באמורא: "אנא!!! תן לי דבר מכך קטן, היוט שבר שלושה ימים לא אכלתי כלום".

אם ראשונים קמלאכימ - האדיק הנפטר הרבה יהודה זרחה סgal זצ"ל

הרב הנסתור המקובל יהודה זרחה מרדיי ליב חיים הלוי סגל צ"ל - נולד בשושן פורטס ה'תרפ"ד (1924) בירושלים. נקרא על שם סבו, הגאון ר' יהודה זרחה אוזלאי, ששימש כחכם באשי. בינקותו עברו הוריו לגור בנווה שלום שביפו. בהיותו בן שנתיים נחטף, ואביו מצאו בחסד' שמות בתוך שק על שכמו של ערבי. כבר משחר יולדתו ניכרו בו כשרונות מזהירים. למד בתלמוד תורה שערי תורה ביפו. בהיותו בן תשע שניות היה דורש בכתבי-כנסת. ורבבים הגיעו לחזות בתופעה נדירה זו.

בבחירה זו לומ'ה בפתח תקווה, שם היה מתלמידי הרב שך ובמשך תקופה אף לן עמו בחדרו. באותו תקופה היה בקשר עם החזון איש, אשר כינהו 'אר' ביבן אריות' אבל הוא עצמו כתב בענותנו: "אני מכיריך ומודיע שאתה מקטני בני ישראל". גם במעשים טובים וגם בהשגות וגם בתורה וביראת שמיים"). בהיותו בן 19 שנים החל לעסוד לימינו של אביו בישיבת 'שער תורה' שביפו. רביינו היה אוסף ילדים ונערים עניים אשר לא זכו לסתור לחם באוטם ימים קשיים, קונה עבורם מאכל ומלבוש, כדי שישבו ויעסקו בתורה. לאחר נישואיו, כיהן כר"מ בישיבתו של האדמו"ר ר' חיימן מרדכי רוזנבוים מנדבורנה. בשנת ה'תש"ג (1953), בהיותו בן 29, מונה לשמש כרבבה של שכונת קריית שלום בדרום תל אביב, בתפקיד זה כיהן כ-48 שנים.

אגאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקדוש. רבים פנו אליו ונושעו. התפרנס כפועל מופתים. ענותן מופלא. השתדל להסתיר את גאונותו העצומה בש"ט, בשולחן ערוך, בחסידות ובמוסר. מ-לי"ז הצדיקים הנסתרים. זכה לגילוי אליהו הנביה זכור לטוב. הרבה להתרועע עם הצדיקים הנסתרים. ר' יהודה לאון פטילון (הציר), ר' חיים בכחן (החלבן), ר' מאיר זילברשטיין, ר' יוסף ולטוך, ר' מנחם מינכן הלפרין ועוד מקובלים נסתרים. נפטר במו"ש שבת, ט' אדר ה'תשס"א (2001). ח' כ-77 שנים. ציינו בהר המנוחות בירושלים. הרב לא השאיר עצאים.

סבא: ר' יעקב מנדלבוים (מצד אמו). **סבתא:** מרת פִיגָה (מצד אמו). **סבא:** ר' יהודה זורחיה איזלאי (החכם באשי- מצד אביו). **אביו:** ר' שפטיה (שופטיל- מצאצאי של"ה הקדוש וכן היה תלמיד-חבר של ר' מאיר שמחה מדיניסק ה'אור-שמח. נודע כ'עלוי מיאנישקל').
אמנו: מרת חנה עלקא (בת ר' יעקב מנדלבוים). **אחותו:** מרת לאה (בעלה ר' חיים זוננפלד - רבב שכנות נווה אביבים בתל אביב). **מרבותינו:** ר' אלעזר מנחם מנשר, ר' ראוון צץ (מח"ט רוגאל ראוון ושימש כאב"ד העיר). **אשתו:** מרת אסתר (בתו של ד"ר מיכאל יעקובוביץ' ששימש כרכraftן של האגדה ר' אברהם יעקב מסדייגורא בעל "אביר יעקב". נישא בשנת ה'תשט"ז).

מספריו: צמח יהודה - על הש"ט ו"ש"ע (5 כרכים) • משפטי החן - על התורה • דורשי ה' - מוסר • ראשית העבודה - מוסר
וחסידות • חידושים רבבי יהודה זרחייה - על הש"ט • אציג פלאה - פרקי הود ומופת ואורחות חייו של רבינו.

ל להן סיפוריים המובאים מתוך הספר הנפלא 'הצדיק פלא': על העבודה שרותה על הרב ניתן למדוד מהסיפורים הבאים: עם במאצע התפילה ניגש רבינו לאחד מהמתפללים ואמר לו: "קח את הטלית ולך לביתך מיד!". הלה התפלה, על שהוא כביכול מגורש מבית הכנסת, בצר לו שמע לרבי והגיא לבתו. שם להפתעתו המרובה מצא את אשתו מחוסרת הכרה. מיד הוא חזק את כוחות ההצלחה, ומשם פניו את שעיניו לירית-ברפואה לאפרק שחמי אשתו וילנו אמרכו לו ברופאות: "משמשת מיט שלטנו אונוכת בריכתמה להצעיק ערבה"

וְפַר אֶחָד מִתְלָמִידִיו: פעם נעלמו לאמו תכשיטים יקרים, והיא חשה באחת השכנות, אשר הייתה יצאת ובאה תDIR לביתם, אך לא היה בטוחה ולא הרגישה נועם לדבר איתה על זה. היא פנתה לרביבו וביקשה שיגיד לה רק אם היא צודקת בחשודותיה. הרבי אמר לה: "זו לא השכנה". היא ניצלה את ההזדמנות ושאלה: "אם כן, היכן הם?", ורביבו השיב: "בארון החוא בפינה זו לא חיפשת, התכשיטים מונחים שם". מיד ונסעה לריבוב ורבקה, ואשר דבר - נס הגיא.

ומ אחיד באתי לבית דודו, (שהיה ממקורבי רבינו). כשהגעתי לבתו צלצל הטלפון. בצד השני נשמע קולו של רבינו, שעד כה כמעט ולא הכרתינו, רק שמעתי מאבי אודוטיו. הרוב דרש בשולם הבית ושאל להזותי. לאחר מכן שאל לשולם אבי ולשלומי. באותו התקופה סבלתי מכabi ראש מטרידים, ולמרות כל הבדיקות שבעצמי - לא יכול הרופאים למצוא את הסיבת להcker. סיפורתי לרביבנו, והרב השתתף בצעיר, ואז דבר בשבח מצוות הצדקה, תוך שהוא מייעץ לי להפריש מדי יום מס' פרוטות לצדקה. תוך כדי שיחה, החלפה בראש המחשבה: "מי יודע כמה זמן יעבור, עד שארפאה מכבים אלו". והנה שומע אני את קולו של הרב: "לא כמו שאתה חושב שיקח זמן רב, תתחיל וב-עוזרו". וכך היה. מיד כשחזרתי להפריש את הפרכונות לאזדהה, חלפו הקרים ונעלמו מלא הבן.

ז'oid מ.ע. היה גבאי ביה"כ 'בני בנימין' בקרית שלום. באחד הימים קיבל אירוע מוחי ל"ע, וכל צדו הימני השתקה. יומ אחוד בא בנו אל' ובכיה ברצותו להיכנס לריבינו ולבקש ברכות. סיפרתי זאת לרביבת תח'י, והשיבה, שאמ' יש אפשרות להביאו ברכב לבית הצדיק, הרוב ירד לרכב ויברכו. אחרי טרחה מרובה צאת עשינו, הרוב נכנס לרכב ודיבר עם דוד' עשרים דקות, ברכו וועודו. למחורת לקחת את הרוב לתפילה מתנה ושאל הצדיק לשלוום הדוד. אמרתני לו, שחוושיים שיצטרכו לקחתו ל'בית לוינשטיין' לרجل מצבו הקשה. אמר לי הרב: "תגידי **לבנים שלא יdaggo, הוא יבריא**". והוא סוף ואמר: "הוא גבאי בית-כנסת. אתה חושב שהה דבר פשוט? הוא לא צרך' בית לוינשטיין' ולא שום דבר, ותראה שעוד כמה חודשים גם מקל הוא לא יצטרך. נתנו לו מהשימים עוד עשר שנים!". ואכן, כאשר אמר רבינוvr כך היה. מצבוי השטרף להפליא ולאחר חשלושה חודשיים נחר לבודת הגבאות כמהקדום! לאחר עשר שנים בדיקת התבקש לבית עולםו.

אם ראשונים כמלכים - הגאון רבי דוד בן ציון קלין צ"ל

הגאון הצדיק רבי דוד בן ציון קלין צ"ל. נולד בה כסלו ה'תר"פ בעיר הלמצ שבחוץ לארץ. בהיותו כבן תשע שנים בלבד נפטר אביו. בתקילה لمدة בישיבתו של אב"ד הלמצ. בהמשך עבר לישיבתו של אב"ד ניטרא ולאחר שפרצה מלחמת העולם השנייה עבר ללימוד בישיבתו של האדמו"ר מקוסון. שם נחassoc לבחור המתמיד של הישיבה וכן ניכר צדקתו המופלאת. חברי מאותה תקופה העידו על סדר יומו העמוס בתורה ויראת שמיים, שהחל משעות הבוקר המוקדמות ועד שעות הלילה הקטנות. **כשהרגיש שעומד להירדם** היה מניח את רגליו במים קרים כדי שיוכל להמשיך בהתמדתו ברכזות בתורה הקדושה. גם המעוור של הישיבה, שהייתה דרכו לעיר את הבוחרים בשעה ארבע לפנות בוקר, אמר לראש הישיבה כי מעולם לא יצא להעיר את הבוחר דוד בן ציון קלין כי אף פעם לא היה בחדרו באותה עת, רק רכן על הגمراה בהיכל הישיבה.

בשנות האימה בשואה שתה את כס התרעלה במחנות העבודה במננטאבור במשך ארבע שנים ואף איבד שם את כל משפחתו, בתקופה קשה זו מסר את نفسه על הידות והקפיד במיעוד שלא להכנס מאכלות אסורות לפיו, גם כשהדבר היה כרוך בגדר פיקוח نفس ממש, וכי השעה על עצמו (בසפרו 'תהליכי דוד'): "במשך כל אותן שנים לא בא לפניبشر פיגול ח"ו כי נזרתי עצמי ממאלות אסורת ובמצבים מרים וקשה חיזקתי עצמי והתגברתי בערתת ה'תברך". בשנת ה'תש"א החבל עם קבוצת בחורים להרי הקרפטים.שוב הטרידה את ראשיו מאין יכול כשר. והנה נכנס למחנה חיל הונגרי דובר אידיש ומספר להם מהיקן יכול להציג חלב כשר. (רבינו ספרר כי בטוח שהחייב הוא אליו הנביא שכן היה מדובר אידיש רהוטה ואף יעץ להם מהיקן להציג אוכל כשר ולאחר מכן נעלם והוא כבר לא נראה להם. כמו כן הרוב העיד על עצמו שבשואה זכה לא אחת לגילוי אלהו שהציג אותו מציפורני הנאים הארורים ימ"ש).

בשנת ה'תש"ט עלה לאرض. בתחילת התגבור בחדרה ובמשך החל לשמש כרב היישוב 'יסודות' מיום היווסדו. תפקידו אותו מלא למעלה מ-60 שנים. ענותן. **שקדן שאין כדוגמתו**. בעל רוח-הקדוש. האיר פנים לכל אחד. נפטר ב-ט' אדר ה'תשס"ט (2009). ח"כ-90 שנים. את מקומו מלאו בנו הגאון ר' יעקב חיימ.

אביו: ר' יוסוף. **מרבותינו**: הגאון ר' יואל צאב גולשטיין (אב"ד הלמצ ומה"ס 'נחלת יואל צאב'), הגאון ר' שמואל דוד אונגר הי"ד (אב"ד ניטרא ומה"ס 'נאות דשא'), האדמו"ר ר' ישראל הלוי רוטנברג (מה"ס 'אור מלא' מקוסון). **ילדיו:** הגאון רבי יעקב חיימ. **ספריו:** •שו"ת תהلوת דוד.

וייפר נכדו של הרב על שקדנותו של הרב ואביהו התורה שבו: "בכל ערב פסח היה מוסע, בתרו יلد, לעזר לו לנוקות את ארון הספרים ולפסח, והוא היה בא בבוקר, מתוך ניסיון להקל עליו, והוא מוציא את הספר הראשון כדי לעזר לו לנוקות את הספריה. ולא משנה איזה ספר שהוא פותח כדי להתחיל לעזר - לאחר כמה שעות היה אפשר למצוא אותו באותה תנוכה, שהוציא את הספר ולומד בו".

על מעלהו של הרב ניתן למדוד מתוך הספר, שאחת מבנותו סירה עלليل הסדר בבית האב: "אבא היה קם לאחר אמירת שפוך חמתק' ויצא החוצה והולך הרבה הבית עד סוף השביל של הרחוב. חשבתי, שקר כולם נוהגים, אמורת הבית, אבל לאחר נישואיו הבنتי, שرك הוא. בשנה לאחר מכן שאלתי אותו 'למה הוא יוצא?' והוא השיב לי: 'אליהו הנביא היה פה, צריך ללוות אותו'".

בשנתו האחרון כשהיה כבר בגיל 90, שכוב בבה"ח, אירע שבת אחת בבוקר, שהתעורר והתאונן כי כאב לו. קראו מיד לאחותו, והוא שאלה: "מה כאב?". מיד אמר שהוא רזה 'אח' ולא 'אחות'. האחות הסבירה שרך מאוחר יותר יבוא האח, אז אמר "אםvr, לא כאב דבר". גם לאחר שכנוים של נכדי לא הסכים ואמר שאין שם כאב. בלילה במאצ'ש, כשהגע האח לטפל בו הדడען ואמר: "אני מבחן אין חזיק מעמד יום שלם. הוא היה בגדר סכנה ממש", ואילו הרוב כל אותה עת היה חירע על מיסירות נפשו למען הקדושה.

באת השבתות בבה"ח עת אשר שהה אחד הנכדים ליד מיטתו, פתח הרב את עיניו ואמר 'מזל טוב'. מיד שאל: 'היכן אחיך? רצוני לומר לו מזל טוב, נולד לו בן'. הננד חשב שמדובר בבלבול שהתעורר אז משנתו. אך לא עברו עשר דקות והנה עולה אחיך מהקומה למיטה מתוך מחלקת היילדות ומבהיר לסייע על לידת בנו לפני כעשרה דקות. הננד ההמוני ספר, שהוא והרב ידעו טרם שבאו...

גכדי מספרים על התיחסות של הרופאים לרוב, כשהשאה בבה"ח. פעם לאחר ניתוח, שהיא אמר לעורק שועות, הייתה שהיא מסובך, אך פלא היה - והניתוח עבר בקלות ובזמן קצר. הרופא אמר אז לבני המשפחה "הרגתני שלפניהם מס'יעים לי בידיהם".

בפעם אחרית הגيع רופא אמר שחיב את תודתו לרוב על הילד שנולד לו, ומספר שלפניהם כינה טיפול ברוב ואחרי הניתוח ביקש ברכה מהרב כיוון שלא זכה שנים לילדיים, והבטיחו הרוב, ואכן הברכה התקיימה.

בה-משפחה מספרים את אשר שמעו מאביהם: "בזמן השואה שקל 25 ק"ג ללא אוכל ושתייה. הניצים הריצו אותם קילומטרים ימים ושבועות בלי הפסיקות. רוב האנשים מתו מרעב. גם אבא הרגש, שהוא קורס והחליט לගשת לחיל, שרכב על סוס ולבקש דבר לח להרטיב את פיו אחרי ימים, שלא הגיע טרפף לפיו, הוא הסתכן במוות, אך אמר לעצמו או יריה, או שאמות מרעב. אך החיל הספרים למתת לו פרוסת לחם, אבל לא אכל את הלחם, שכן לא נטל ידיו, אך בעיקר שמח הברכה לה זיכה, שכן שבועות לא זכה לבקר על 'נטילת ידיים'. הוא החל ללקת שעות לחפש מים להרטיב את ידיו, לפתע הרגש, שאחד שהולך לידי כייס את הל�ם, אבא לא הגיב. "שאלתי את אבא: 'מה עשית?'. 'וכי יכולתי לעשות משהו, כמו שאני רעב גם הוא רעב... ומחלתי לו'. המעניין הוא, כי במשך שנים הגע אדם מבוגר למעונו של הרוב ובקש את סלחנותו, היה זה adam שיכייס את פרוסת הל�ם, הרוב השיבו בחזרה: 'מחלתי לך כבר אד לבם'."

דוד בן ציון קלין
 צדקה
 בצדקה ר' יוסף צ"ל
 רב אב"ד ק"ק טרוויה
 ובכמיה' טר' מילת דוד
 חתן ה'צ'ר' שאול האחים ריטש וצ"ל
 דוד טב ליטא ליטא דוד
 לתה עט'ו תרבותה צאן מורייתו
 דק' בבדות ובגדים כל בגד
 בסבד' גוט' פון דאג' ובאבא
 נט' ליל' עטה' האמת והונגה
 גראט' דע' עטה' ומטפחים אונגו
 יוטו'ו קדרה והונגה נטע' כל בגד
 גאנ' דוד' ק"ק' והרבה הערשת
 זיאת' האחים ריטש וצ"ל

הגאון רב יוסף מאיר נחמיישץ צ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"ה (1885) כבן בכור בעיר מרזק שבסמוך לשושלת מפוזרתת במערב שיחסו את עצם כצאצאי הנביא נחמייה בן חכליה, ולאות כבוד כינו עצם על שמו. 'נחמייה' השתבש ל'נחמיישץ' במבטא הספרדי, מקום מוצאו בני המשפחה קדום הגירוש. מהמפורסמים שברבינו המשפחה היה רבי יוסף נחמיישץ מהעיר טולדו שבספרד שחי לפני כ-700 שנה והיה תלמידו של הרא"ש. אחורי בקודש עמדו רבנים גדולים דור אחר דור.

בצעירותו שימש כמלמד דרדיי מסור בעבודתו ותלמידיו גדולו בתורה וביראת שמים. בנוסח שימוש סופר סט"ם. עבדתו בקדוש היה בצדיעות גדולה, בין לבין קונו. הירבה בתעניות וויגפים וכן צם ארבעים יומן רצופים, בהם לא אכל ולא שתה, רק בערבים טעם טעימה קלה של ערק ושקדים, והמשיך בעבודת קונו.

כאשר עלה רביינו לאرض הקודש, בעת הגיעו לעיר קריית-אגת, יצא להקביל את פניו רבי מרדיי אלמליה צ"ל רב העיר, ואמר לו: "עכשו שכבודו הגיע אלינו, ראוי הוא להיות רב המקום". רבינו בענותנותו סירב להצעות הרבנות והשררה, וברח מכל תאריך כבוד ויקר. שמו של רבינו נודע למרחוקים ומכל קצווי הארץ היו באים אליו להתברך ולהיוושע.

מלומד בניסים. היה מומחה לכטיבת קמיעות, הרב היה לוחך די וכותב שמות קודש על צלהת חרס ומגgeb בעזרת נייר ומורה על חולים ורבים נשעו ממנו. היה דואג לפזר מהוננו לאבינוים. בסוף ימי היה בעל יסורים והצדיק קיבלים באהבה. נפטר ב-י' אדר ה'תשכ"ז (1967). חי כ-82 שנים. ציינו בהר-המנוחות בירושלים בחלוקת הרבנים חכמי מערב.

סבא (מצד האב): המקובל ר' שאול (נולדו לו שלושה ילדים - ר' דוד הגדול, ר' אברהם ור' שלמה). **אבי:** הרה"ג ר' שלמה (המכונה מהרש"ן מה"ס 'יחכם שלמה' - על התורה). **אימון:** הצדקה מרפת זהורה. **רבנותינו:** אבי, ר' שלמה, דודו, ר' יצחק נחמיישץ. **ילדים:** ר' ניסים, ר' שלמה ור' דוד, מרת אסתר, מרת מגן ומרת סוזן. **ספריו:** כתבי יד בתורת הסוד שעידן לא יצאו לדפוס. **ג'וני** ייחן בענוה יתרה. על פתח ביתו שבמרוקו רשמו בני ביתו 'יוסף נחמיישץ', ומתחת-תוарו 'רב'. כשנתקל בCHATAT בשומו לבתו, מיד נטל סיכון ומירה למחוק את תיבת 'הרב'.

הדר יומו היה להפליא. תפילה הchallenge בעלות השחר, והוא עד השעה עשר בוקר. לאחר מכן, היה ישוב וועסוק בתורה הקדושה, ובפרט בספריה הקבלה שהוא חובבים עליו ביתר. לאחר מכן בשעות הצהרים היה מקבל קהל עד שעותע הערב המאוחרות. רבינו היה מומחה לקמיעות וביצורי שמות הקודש, שבכוום לשaddr מערכות הטבע ולשלוח מזhor לחולים. חכמה זו למד מאביו צ"ע". רבינו היה כותב על צלחות בז' הלשון: 'בזכות אבותי' הקדושים שהקב"ה ישלח... לפולני בן פולני', ולאחר מכן היה מוחק עם צמר גפן אשר כתב ונעביר על גופו של האיש, וכן היה מוחלף פלאות בע"ה.

כאשר נולד לרביינו בנו בכורו הרב ניסים, מצבו הכלכלי היה קשה, ולא היה לו מאין להcin צרכי סעודת הברית. בלילה שקדום הברית, ישב וחcker בדעתו כיצד יעשה סעודה לכל החכמים והציבור שאמורים לפוקד את הבית למחרת, ובתור כך נרדם. והנה בחלומו נגלה לפני אביו הקדוש ר' שלמה, ובירכו בברכת 'මזל טוב'.

בראות אביו את מבטו העגום, הוסיף לברכו ולעוזדו, ואמר לו שאל לו לדאוג כלל, כי מחר יצא לרוחוב 'דרך עומר' בו שכנים כל סוחרי היהודים, ושם ימצא שני סוחרים מהם יملאו את כל משאלותיו ואף נקב בשמותיהם של הסוחרים. למחарат יצא רבינו לשוק כפי שאביו אמר לו בחלום, וכי שמע סוחר הקורא לו בשם. ניגש רבינו לסוחר, והלה אמר לו בפניהם שוחקות: "מזל טוב, שמעתי שלכבוד תורתנו נולד בן, ובבדיק היום קיבלתי מסוחר ערבי במתנה שישה תרגולים, והרי לך לצרכי הסעודה". בעוד הוא מדבר עימיו, בא הסוחר השני ואמר לרביינו, שזה עתה שגר עסקה מצינית, וברצונו לתת לרבי את דמי המעשר (מפני רבי מאיר אביטבול ה'יא').

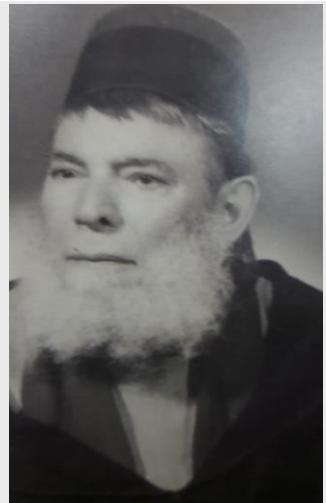
גאם לאחר שרביינו השתקע בארץ הקודש, היה נושא מיד פעם למרוקו להתפלל על קברי אבותיו (זארה). באחת מנסיעותיו לקברו של ר' יצחק נחמיישץ, הפליג רבינו באוניה והים געש ולא שקט והיה חשש ניכר שהאוניה לא תעמוד בטלטלי הסערה והיא_Tisישר. עיניהם של כל המפליגים היו נשואות אל רבינו. הצדיק עלה לסייע האוניה, הוציא מחיקו חתיכה מהאפייקון (היה זה לאחר חג הפסח), השליכה לים ואמר: "היה רצון שבזכות אבותי הקדושים תהיה לנו הצלחה ושותעה". מיד נח הים מזעף, והיה קידוש ה' גדול.

העשה שהיה עם ע"ד יהודי מחול' שהשליטן בארא"ב הטיל עליו קנס כספי גדול מאד, והוא לו צער גדול והיה מתפלל שבורא עולם שירחם עליו בזכות הצדיקים. בלילה שכב לישון והנה בחלומו הופיע לו צדיק מחכמי מרוקו ואמר לו: "אל תדאגبني, בע"ה הצדיק יצא לאור ולא תצטרך לשלם את הקנס".

למרות שבדרך הטבע לא הייתה שום אפשרות שלא לשלם את הקנס העצום, בדרך פלא הוא יצא זכאי במשפט. אותו ע"ד היה מחשוף ושואל על הרב שבירך אותו בחלום, עד שבסעודה דשמינית הגיע אל בני המשפחה - אל ר' ניסים, בנו בכורו של הרב ואל שאר אחיו וכחכרת הטוב לצדיק שהופיע בחלומו, תרם ועשה לרבי מצבה חדשה על קבריו בהר המנוחות.

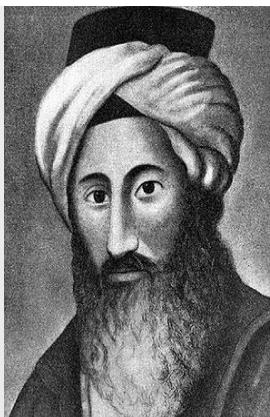
ר' א. נחמיישץ, נין הצדיק עומד להוציא ספר על משפחת נחמיישץ.

מי שיש לו חומר או רצווה להיות שותף בוצאה, נא להתקשר לספריה הספרדית 02-5372265

יוסף מאיר נחמיישץ
בר זוהר והרבה
בבב' של המקובל הדלאדי החמוץ וענין
האדמור הרב שלמה חמינא אבוכו
נשען על המקובל האלילי המפודס בנסים ונפל
הנזכר מדורש נחמיישץ מורה מוניה וגדוד
הרב יעקוב נחמיישץ מורה מוניה וגדוד
הנזכר מול אנמא
תנצ"ה,

הרב חיים יוסף דוד אוזלאי - החיד"א צ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תפ"ד (1724). כישרונו המופלאים כבר התגלו בצעירותו. בהיותו בן שיתים עשרה כתב חידושים תורה וחיבור דרשות. בראש אחת מן התשיבות להלכה, שנדרסו בספריו, מתנוoso התאריך שנת ה'תצ"ז (1737), דהיינו בהיותו בן 13 שנים בלבד! כל חבריו ללימודים היו גדולים ממנו, ביניהם גאנונים מפורסמים ובעלי כישרונות מופלאים: מהרי"ט אלגזי, (לימים רבה של ירושלים) ועוד. ריבינו התבבלט בהשכלה חידושי ובכוח זיכרונו המדהים. בשנת ה'תק"ג (1743) עלה לירושלים 'אור חיים' הקדוש ושאה בה שנה אחת (עד לפיטרתו). באותה שנה למד ריבינו מפי רבו והוא מצחיר תכופות בספריו. גם בתורת הקבלה התעלה ונמנה עם ראשי חבורתו של גدول המקובלים, רב שлом שרעבי (הרש"ש צ"ל).

בגיל צעיר כבר עמד ריבינו בראש ישיבה משלו, ולתלמידיו התייחסו אליו ביראת כבוד מופלאת. בטרם מלאו לו שלושים ביקשוו ראי עدت הספרדים בחברון לצאת להקלות ישראל בחו"ל, כדי להתרימן לביסוס הקהילה. הוא יצא כshed"ר (שלוחי דרבנן) לאיטליה, גרמניה, הולנד, אנגליה וצרפת, תורכיה ומצרים. תוך כדי מסעיו קשר קשרים עם גדולי הדור וזכה להוקרה ולכבוד. ריבינו לא זכה לחזור לארץ ישראל על אף כל ניסיונותיו והוא נפטר בלילוינו בליל שבת פרשת זכור, י"א אדר ה'תקס"ו (1806). נטמן בהר המנוחות בירושלים. ח"י כ-80 שנים.

סבא: ר' אברהם (בעל "חсад לאברהם"). **אבי:** ר' רפאל יצחק זרחה.

בן: ר' אברהם. **נכדו:** ר' משה. **מרבותיו:** ר' חיים בן עטר (בעל 'אור החיים' הקדוש), ר' יונה נבון, ר' יצחק הכהן רפופורט (בעל "בתני כהונה"), ר' גדליה חיון (מייסד ישיבת המקובלים 'בית אל'), ר' שלום שרעבי (הרש"ש), ר' אליעזר נחום (הראשון לציוו). **ספריו:** כמהות הספרים המוחסת לריבינו שנייה במחולקת.

מ-72 ספרים ועד 160 ספרים! מביניהם: בררכי יוסף - פירוש לשלוחן ערוץ

אהבת דוד - דרישות **שפה אחת -** פירוש על הגדה של פסח **פתח עיניים -** פירוש על אגדות התלמוד **מראהת העין -** חידושים וביאורים על הש"ס **דרוע ימין -** פירוש על מסכת אבות **מורה באצבע -** הנוגאות לשבותות, חיים וחודשי השנה **זכרון משה -** על גمرا ופוסקים **יבית מנוחה -** סדר לימוד לארצית **כיסאرحمים -** על מסכתות קתנות **טוב עין -** ש"ת **חימם שאל -** ש"ת **יוסף אומץ -** ש"ת **לחם מן השמים -** פירוש על התורה **אוהל יוסף -** פירוש על תהילים **חוותת אן"ר -** פירוש על אוריתא נבייאי כתובי.

מסופר על ריבינו, שהוא רגיל להריח טבק בכל עת ובכל זמן. קופסת אבק הטבק לא זזה מידו כל היום. וגם בלילו היה נעור משנתו נוטל את ידי ומריח מן הטבק ו חוזר לשון. פעם בהיותו בדרך, מסעתי כshed"ר מארץ הקודש, הגיע לצרפת. שם שבת ביום השבת בביתו של אחד הגברים ולן אצל גביר שני. כי נך היה המנהג, שהו קונים בתמורה גדולה לטבות ארץ ישראל את הזכות, שהשליח יסעד או ילון אצל משה. ושניהם זכו בו באותה שבת, אחד לסעודת ואחד ללינה.

הימיםימי חורף היו, שלגים ורוחות עדים השתולו וסערו בחוץ, וכשניעור הרוב כדרכו באמצע הלילה לשאוף טבק, חיפש וחיפש ולא מצא את קופסתו. בתרן נך נזכר, כי שכח והשair את קופסת הטבק בבית הגבר השני. מיד התלבש בזריזות והלך למקום, שסעד שם ונקש בשער. ירדו בני הבית לראות מי בדלת. חיל ורעה אחזתם בראותם כי מラン החיד"א בכובדו ובעצמו בא באמצע הלילה ובמצג אוויר סוער. הרב הרגיעם באמורו שרך שכח משה באולם הסעודה. נכנס ונטל את קופסת הטבק, ומיהר וחזר לבית העשיר השני.

משהגיע לאכסניותו ושכב על משכבו, נתן לעצמו דיון וחשבון. "מה עשית? בשביל קופסת הטבק הערתית משנתם את בני ביתו של הגבר, ואף את משותתי הבית, שבוואדי היו עיפויים ויגעים מעבודתם במרחב היום ומתוקה שנת העובד!". מיד נתמלא כל כלו חרטה וצער גדול על המעשה, אשר עשה. הניח את קופסת הטבק הצידה, ושוב לא נגע בה והDIR עצמו מן הריח, וכל הלילה נדדה שנותו מעינו בשל רגשי חרטה ומוסר כלויות.

למחרת בשבת בבוקר, ציווה הרב להכירז בעיר, שידורש בבית הכנסת הגדל אחרי קריית התורה, וכל בני העיר יתאספו לשם. כספיימוא את קריית התורה, עללה הרב על הבימה ובקהל ספג דמעות סיפור לקהל את כל אותו מעשה, שהוא לו עם קופסת הטבק. והמשיך ואמרה: "רבותות! גם מקודם ידעתני גם ידעתני מיעוט ערכיו הדל. אדם מועט לעולם, אך מתור מכשול הטבק שקרה לי, נוכחת שלא יכולתי למשול בעצמי ולשלוט על רצוני אפילו שעיה קלה. רבותי, במתותא מכם, אם יש את נפשכם לחולק כבוד לארץ הקודש, איןני רשאי למנוע, אבל לי לשמי, עיניכם הרוות כ"א איןני כדאי וראויל כבוד".

"הריני מבקש סליחה ומחללה", סיים מラン החיד"א, "מכל העובדים בbatis שני הגברים וublisher הבטים שהעתה בהם פנים להפריע מנוחתם. ולשם תשובה המשקל, הנה נודר זה גדור לאלקוי ישראל, על דעת המקומות ברוך הוא ועל דעת הקהיל הקדוש זהה, שמהיומם והלאה לא אוסיף לשאוף טבק כל עירך מעתה ועד עולם, וה' הטוב יכפר בעיד". כששמעו את הדברים האלה געו כל היום בבכיה, ואמרו לו: "מעולם לא נשמעה דרשה, שתעורר להרהור תשובה בכל הלבבות כדרצה זו שדרש מラン באותה השבת".

הרב חיים יוסף דוד איזולאי - החיד"א צ"ל: נולד בירושלים בשנת ה'תפ"ד (1724). כישرونותו המופלאים כבר התגלו בצעירותו. בהתבגרותו בן שיתים עשרה כתב חידושים תורה וחיבור דרשנות. בראש אחת מן התשיבות להלכה, שנדפסו בספריו, מתנווה התאריך שנת ה'תצ"ז (1737), דהינו בהיותו בן 13 שנים בלבד! כל חברי לילמודים היו גדולים ממנו, ביניהם גאוןים מפורסםמים ובעלי כישרונות מופלאים: מהרי"ט אלגזי, (לימים רבה של ירושלים) ועוד. רבינו התבבלט בהשפעת חידושים ובכוח זיכרונו המדהים. בשנת ה'תק"ג (1743) עלתה לירושלים 'אור חיימ' הקדוש ושאה בה שנה אחת (עד לפטירתו). באותה שנה למד רבינו מפי רבות והוא מזכיר תכופות בספריו. גם בסדורות הקבלה הטעלה ונמנה עם ראשי חבורתו של גדור המקובלים, רבבי שלום שרעבי (הרש"ש צ"ל).

ביבראת כבוד מופlagת. בטרם מלאו לו שלושים ביקשוו ראש עדת הספרדים בחברון לצאת לקהילות ישראל בחו"ל, כדי להתרמן לביסוס ההקהילה. הוא יצא כש"ר (שלוחי דרבנן) לאיטליה, גרמניה, הולנד, אנגליה אצראפת, תורכיה ומצרים. תוך כדי מסעו קשרו קשרים עם גודלי הדור וזכה להוקרה ולכבוד. רבינו לא זכה לחזור לארץ ישראל על אף כל ניסיונותיו והוא נפטר בליבורנו ביום שבת פרשת זכור, י"א אדר ה'תקס"ו (1806). נטמן בכרך המנוקות בירושלים. ח"ג-80 שנים.

סבא: ר' אברהם (בעל "חсад לאברהם"). **אביו:** ר' רפאל יצחק זרחה. **בבון:** ר' אברהם. **נכדו:** ר' משה. **מרבותינו:** ר' חיים בן עטר (בעל 'אור החימ' הקדוש'), ר' יונה נבון, ר' יצחק הכהן רפפורט (בעל "בטה כהונה"), ר' גדליה חיון (מייסד ישיבת המקובלים 'בית אל'), ר' שלום שרעבי (הרש"ש), ר' אליעזר נחום (הראשון לציון). **ספרינו:** כמהות הספרים המיוחסת לרביינו שנייה במחלוקות.

מ-72 ספרים ועד 160 ספרים! מבנייהם: ברכי יוסף - פירוש לשולchan ערור של פותח עניינים - על אגדות התלמוד • מראות העין - חידושים וביאורים באכבע - הנהגות לשבותות, חגים וחודשי השנה • זיכרון משה - על גمرا כיסא רחמים - על מסכתות קתנות • טוב עין - שו"ת חיים שאל - שו"ת יוסף אלבך שם - כובשא על פרלטן • סודות אג"ב - פירושו על אוצרותם גראוט גראטן

בספר 'עלינו לשבח' מובא סיפור מצמרר על גודלו של רביינו: אדם אחד הגיע לחיד"א ובפניו קובלנה על אשתו שנסתירה עם פלוני. החיד"א שבעם דיני העיר, והшиб כי הוא חייב לרשותה. בספר 'שם הגדולים החדש', אות ח' סימן כ"ט, מסופר, שהධיניות בהיותם קרובים לאוთה רצוי לחשוף עליה, ועל כן פנו לחיד"א ושאלוהו: "למדנו ربינו, מאין מקור דין זה לשפט בלבד עדים? אין זאת אלא דברי נבאות, והלא לא בשםיהם היה, ואם נעשה משפט על-פי רוח הקודש, עלול לצאת משפט מעקל, כי אין בזמן זהה איןنبي אלא דברי חז"ל על-פי דברי תורתנו הקדושה". החיד"א לא השיבם, אלא פנה שוב לבعل וציווה עליו לגרש את אשתו. הכרואתם כי לא ענה להם, הילכו הדיננים לפניו האשפה אשר חי וכרכדי בעיר, ויפויו להכת אמר כל סיפור המעשיה, אז פרצה מהלכות גדולה רעיב

שמעו החיד"א את המריבה, שלח וקרא לאשה. היא עלהה לחדר לימודו ובית תפילה. כשראה אותה, הרב קם מכסאו והלך לארון הקודש, לקח ספר תורה וקרא באזינה פרשת הסוטה בטעמי המקרא. האישה הסתובבה והרב קרא בקול: "אם לא שטית... ואת כי שטית". אך שמה את רגלה על המדרגה הראשונה, לא הספיקה לרדת עד שפניה הנפכו לירקון, ועיניה בלטו, וכל הכתוב בפרשנה התקיים בה. לשם קול זעקה התאפסו ובואו הד"נים, וכן רבים מאנשי העיר לראות את המחזזה הנוראה הזאת. ויבהלו מאד, וקראו: "הוציאו את אותה שלא לטמא את בית רבינו". ואמרנו איש אל רעהו: "עתה ידענו כי איש אלוהים גדור הוא. ודבר ה' בפיו אמת".

כשעלת לארץ, ניגש להקביל את פניו רבו 'אור החיים' הקדוש. כשהגיע לבית רבו, שמח רבו לקראותו. החיד"א ישב בביתה כשבע ימים. כאשר יצא אייחל לו רבו שיזכה להגיע לאוזן הקדשה, ונתן בידו מכתב, ואמר לו להניח את המכתב בכותל המערבי. החיד' קשור את המכתב בבגדיו ויצא לדרכו. אחרי תלאות רבות, זכה להגיע לאוזן וקיבל על עצמו שלא ליהנות מן האזקה. לאחר מכן עלה לירושלים, קנה פטור גזירות הרים ומכורו בחנותם ירושלים ומשובצת בשאה זו פירוט גבר את בני ביתו בדוחה בשמותיהם לפנים מת פטור

רבינו אמר לבני ביתו: "אין זה כי אם חטאתי מבלתי דעת, על כן באה אליו הzcara". משמש בברגדי, ומוצא את המכטב, ונבהל מאד. נודע לו במאחטה: **שנתים** מעל בשילוחות רבו. טבל שי"ט בטילות, יישב בתעניות. לפקח את המכטב בקדושה, ניגש ברעדה לכוטל, והניח את המכטב. כשנכנס לביהם"ד, נפל פחדו על האנשים שהיו שם. הם ניגשו אליו באימה. התפלא הרוב: "אני בארץ יותר משנתים, ומדוע אתם מברכאים אותי, לשולם רק היום? ענו לו: "ראינו שפניך מאירם". אנשי המקום שלחו אליו את המרא דאתרא' שיברר את השינוי הגדול שהל בפנוי. סיפר לו החיד"א: "את חטא אמי מצכיך. כל הימים שאתה בארץ, לא זכרת את המכטב שננטן לך רבי אוור החיטט' הקדוש להניחו בכוטל. רק היום, אחרי שקיבלת עונש מהשמיים, מצאת את עוני, והזדמנות לך ימים את הבטחתך". אמר לו החכם: "ברצוני לראות את המכטב. החיד"א מיאן. משרהה כך, גזר עליו שילך עימו לכוטל. כשהגיעו למקום הרואה לו החיד"א מרוחק את המקום בו הניח את המכטב. לפקח החכם את המכטב, ומצא בו כתוב: "את חטאך כלה! אבקש ממך שתבוא עזרה בצרה לתלמידי יקיר". משקרא החכם את המכטב, חזר לביהם"ד, ומינה את רבינו למורה צדק.

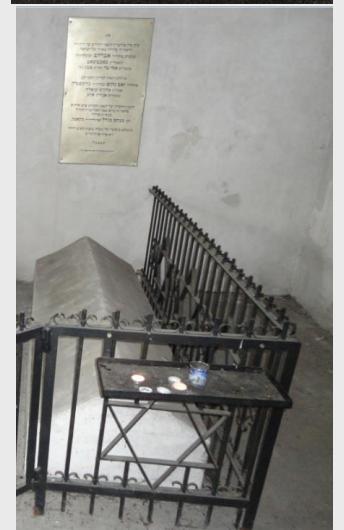

האדמו"ר הרב אברהם בורנשטיין מסוכטשוב צ"ל – נולד ב-כ"ה בתשרי ה'תקצ"ט (1838) בברנדיין שבפולין. מצאצאי הרמ"א והש"ר. בילדותו עברה משפחתו לגור באולקוש, שם מונה אבי לרוב ואחר מכן אף כיהן ברבנות באילה פודולסק. כישרונו תגלו בגיל צעיר מאוד. כבר בגיל שנתיים התפלל בסידור קרואו. כשהMALAO לו שלוש שנים היו לו קחו אבי אל שיערו עם בחורי הישיבה. **בגיל של חמישים** כבר היה מלמד שיעור בבקיאות ובחכיפות לבחורי ישיבה. בהיותו בן עשר סיים את הש"ס כולם וחידש חידושים. שמו יצא לתהילה בכל הסביבה וקראו לו 'העילוי מאולקוש'.

לאחר נישואיו התגורר בבית חותנו במשר שבע שנים עד פטירתו בשנת ה'תרי"ט (1859). בעבור ארבע שנים מפטירת חותנו, בשנת ה'תרכ"ג בהיותו כבן 24 שנים בלבד התמנה לרבה של פרצ'ב, שם שהה מספר שנים, עד שופר עקב רצונם של פרנסי העיר למונת לרבה את גיסו, בן חותנו, ר' דוד והוא עבר לכחן כרב בקרושנוביץ. בשנת ה'תרל"ל (1870) אחר פטירתה רבי חנוך העניר החל לכחן אדמו"ר. בשנת ה'תרל"ז (1876) עבר לכחן ברבנות נשליך אלום לאחר שפOLF שניים מהשוחטים בעיר, הללו DAGO שתהיה גזית גירוש על רבינו וכן נשפט על כך. בשנת ה'תרמ"ג (1883) עבר לכחן כרב העיר סוכטשוב, בה הקים ישיבה במקביל לחצר החסידית בראשותו וחסידים רבים נהרו אליו. **בעל רוח-הקדוש**. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב-י"א אדר א' ה'תרע"ע (1910). חי כ-72 שנים. ציונו בסוכטשוב. בנו, ר' שמואל מילא את מקומו באדמו"רות.

סבא (מצד אביו): ר' אהרון משצ'קוצין. אביו: ר' זאב נחום (רבה של ביאלא פודולסק ובנדין. מה"ס 'אגודת אייזוב'). **אימו:** מרת דובריש (בת ר' מרדכי הירש ארליך). **אשתו:** מרת שרה צינה (בת האדמו"ר ר' מנחם מנדל השרף מוקצק). **בנו:** האדמו"ר ר' שמואל (השם ממשואל). **בתו:** מרת אסתר ברנדייל (נישאה לר' מאיר בורנשטיין). **מרבותיו:** אביו, ר' זאב נחום. חותנו, האדמו"ר ר' מנחם מנדל מוקצק, האדמו"ר ר' יצחק מאיר אלתר מגור והאדמו"ר ר' חנוך העניר מאלכסנדר. **תלמידיו:** ר' מאיר דן פלאצקי (מה"ס 'כל' חמדה'), ר' יואב יהושע וינגרטן (מה"ס 'חולקת יואב'), ר' אריה צבי פרומר (הרב מקוז'יקלב מה"ס 'ארץ צבי'), ר' אברהם מנדלזון (ד"ז בוורשה ומה"ס 'דברי אברהם'), ר' שאול משה זילברמן מוירישוב (מה"ס 'פרדס שאול'), ר' יהודה ליב קובלסקי מולוצלאוק, ר' צבי יהודה מאמלוק (מה"ס 'אבי הרוחים' ו'מלחמות יהודה'), ר' מיכאל פורשLAGER (ר"מ בישיבת בולטימור ומה"ס 'תורת מיכאל'), ר' אברהם ויינברג ה"ד (מה"ס 'ראשית ביכורים'), ר' יעקב בויימאן (רבה של קהילת שער תורה בלוס אנג'לס, מה"ס 'חמדת יעקב'). **ספריו:** **אגלי טל** – על ל"ט מלאכות שבת • **אבני נזר** – ש"ת נאות הדשא – על התורה והמודדים.

Οיפר הרב החסיד ר' מנדיל שדליצ'ר. פעם אחת בא ליטוב שבעיר זילזלאז'ק אדם עם בנו נער אילם, וסיפר לרביינו כי הילד בעבר היה מדבר קרואו, אך זה נשאנו שחללה בטיפוס ר"ל ומزاد פסק מלדבר, וכבר דרש אצל רופאים גדולים בורשה ועשה כל אשר היה בידם ולא הויעלו מאומה והוא נשר ארilm.

רביינו אחץ ביד הנער והלך עימו עד קצה החדר בו היה מונח אריג' ועמד שם עם הנער זמן מה ואחר כך כסעה את ראש הנער עם קצה מלבשו והלך עימו מכוסה כך חזרה עד שהגיעה שוב עימיו אצל אבי, ושם גילתה את ראשו ואמר לנער: "עכשוי אמר לאביך מה אתה רוחה". וצעק הנער ואמרה: "מים, מים". ואמר רביינו הקדוש לאביו: "לך מהר ותן לו מים", ומאז והלאה שב לו הדברו כבראשונה. (אבי הרוחים)

געם אחת בא ליטוב איש שכנה מאד לפני רביינו וסיפר כי היה לו משפט קשה בערכאות ויצא ח"ב בדינו ודונו אותו למסור למשר ספר שנים וכן עליו לשלם קנס/mol פuni השופטים ויביט היטב בפניהם כל דין ובני ביתו מחוסרים לחם. וערער על פסק הדין בורשה והسنגור שלו אמר שום סיכוי לזכות במשפט, ואףלו להקל מהה שנפסק בדינו אין סיכוי מאחר ושמדבר במשפט קשה מאד.

ניגש רביינו לשולחן וכתב על חתיכת ניר קטן מספר מילים ונתן לו, ואמր לו שבעת המשפט יקפל את הניר זהה ויחזק אותו בפיו תחת לשונו, וימיד עצמו מול פני השופטים ויביט היטב בפניהם כל דין המשפט, וכמידומה לי' שאמր לו גם כן שיציר לעצמו את דמות צורתו, ועשה האיש כן, ויצא זכאי לגמר בדינו בלי שום עונש, ואמר לו סניגורו שהוא דבר למעלה מן הטבע לצתת נקי במשפט זהה.

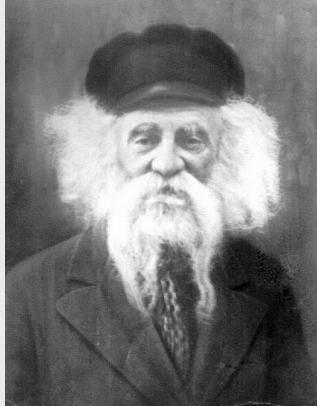
ఈazar האיש מורה לביתו אחר שזכה בדינו הודיע' בשמחה לכל הנועעים ברכבת את גודל הנס שנעשה לו ע"י הקמי' שכתב לו רביינו, ולא רצה להראות את הכתב לאף אחד מכיוון שכן אמר לו רביינו שלא להראותו לשום אדם. אך כשבקש ממנו הגאון ר' אליעזר שלם מוץ' בדינס'ק ואולע לראות את

הכתב חשב אותו אדם מאחר שמדובר במ"צ שהוא גם כן צדיק כמותו ועל זה בוודאי לא הקפיד הצדיק מסוכטשוב, והראה לו את הכתב במקומות הצנע, וסיפר ר' אליעזר שלום שהתפעל מאד כי היו כתובים רק שיש תיבות: "פני פני אריה ופניהם פני כלב" על ניר פשוט שcollom משתמשים בו. (אבי הרוחים)

רבי יוסף רוזין צ"ל: נולד ברוגצ'וב בשנת ה'תרי"ח (1858). מגיל צעיר הצטיין בשקיותו ותפיסתו והיה בקיא בתלמוד. כשהיה בן 8 שנים בלבד כבר ידע היטב את כל סדר נזיקין. והמלמדים בעיר לא היו יכולים עוד למדדו, ולכנן למד אצל אביו. כשהיה בן 13 שנים החל למדוד יחד עם בנו של ר' חיים מבריסק. בוגר 18 התחתון והתגורר אצל חמיי בורשה מספר שנים, שם נהנו בני העיר מתורתו, והוא כונה בפי כל "הרוגצ'ובי", על שם עיר הולדתו.

כאשר שימש כרב קהילת החסידים בדווינסק, התפרנס ושאלות נשלחו אליו מכל קצוות הארץ. עמוקely עצום בלימוד התורה בעיון ובעל בקיאות נפלאה. עיקר לימודו היה בספריו הראשונים, והמקורות העיקריים בהם היה התלמוד והרמב"ם. כל מנהגי מקורות היה בלמוד. פעם אחת העיד לתומו שבונסעה מרוגצ'וב לדווינסק ברכבת למד בעל פה חז' מהש"ס! ובחרתו יס"ט את החיצ' השני. בעל זיכרון מדהים ומתמיד עצום, עד שאמרו עליו "שלא פסק פומיה מגרסא". כונה 'שר התורה', ספר תורה ח'. מרוב שחשקה נפשו בתורה, הרגש צורך עד ללימוד תורה בתשעה באב! ואפילו כאשר היה אבל על אישתו. גאון בנגלה ובונסער. סירב להסתפר מפני שצורך לשפט לפני הספר בגilio ראנש- לא יכול לעסוק בתורה. שימש במשך 44 שנים כרבבה של הקהילה החסידית בדווינסק. נפטר ב-י"א אדר א' ה'תרצ"ו (1936). לאחר מחלתה קשה. ח' כ-78 שנים.

אביו: ר' פישל אישטוּן: בתו של רבי משה חסיד גור מבית גורפינקל בורשה. **בתו:** רחל. **חתנו:** ר' ישראל אבא ציטרמן. **מרבותיו:** ר' יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק (בעל בית-הליי), ר' יהושע לייב דיסקין. **מוספריו:** צפנת פענח (פירוש על התורה, פירוש על מסכתות בא-קמא, בא-מציעא, מכות, הוריות, סנהדרין, ש"ת בענייני אורח חיים, יורה דעה, הערות הטור עלaban העזר), **שלמת יוסף-** התכתבויות של הצדיק עם ר' שלמה סובול.

ב ביהותו בן תשע- התפרנס הגאון ר' יוסף רוזין צ"ל, בעיר מולדתו רוגצ'וב, בתור עילוי. כשהഗען לבר- מצווה הביאו אביו לסלוצק, אל הגאון ר' יוסף דוב סולובייצ'יק צ"ל, שהיה אז רבה של סלוצק, כדי שיימדו תורה. מסופר, שהגאון ר' יוסף דוב שאל אותו בבראו מה הן ידיעות בתורה, והעלו' בשנינותו השיב: "עד חז' הש"ס", אולם כשחזר ושאל אותו "אייזה חז'", נאלץ להודות על האמת: "אייזה שתרצה".

Cאשר חלה רעיתו של רביינו, היא נסעה לוורשה על מנת להתרפא ולבסוף ל"ע נפטרה שם. בעלה, ששמע פטירתה הגען לאוזני, נסע ברכבת מדווינסק להלווייתה. כל זמן הנסעה שוחח בדברי תורה עם מלויין, ומרוב שקיעתו בדברי תורה שכח לגמרי את סיבת נסיעתו לוורשה. כשהגיעה הרכבת לוורשה, אמרו לגאון, שהגעו לוורשה להלוויית אשתו הרבנית, נעמד הגאון ואמר: "זכותן של הנשים בזכות שמחכות לבעליהם עד שיבואו מבית המדרש".osiym, שכעת תחכה זוגתו, עד שישים את הפולגול... לאחר מכן מכן כשב מהלווייתה לבית לשפט שבעה על רעיתו, ליווהו ת"ח ר' רביבים ושוחחו עמו בדברי תורה, כאלו לא ארע דבר, תוך כדי השיחה בדברי תורה, השגיח רוגצ'ובי בברתו שি�שנה ובכתחה, והוא תמה בפליאה: "מדוע את בוכה?" ומרוב היוטו שקווע בתורה, נשכח ממני סיבת בואו לוורשה...

Oיפר הגה"צ ר' נתע פריניד שליט"א, שהגאון ר' איסר זלמן מלצר צ"ל סיפר לו, שעשר אחד הニア את עזבונו שיחלקו לו לישיבות, ומינה בתור אפוטרופוס את הגאון ר' חיימ' עוזר צ"ל והגאון ר' יוסף רוזין צ"ל, ושלח ר' חיימ' עוזר את ר' איסר זלמן שיעס לגאון ר' יוסף לשוחח אליו אודות חילוקת העיזזון. ספר ר' איסר זלמן: "קדום שנכנסתי אליו, הכנתי עצמי היטב בסוגיה של אפוטרופוס", והוסיף, "הרידב"ז מסלוצק אמר עלי' שיש לי תפיסה מהירה. שנכנסתי אל הגאון הוא דבר איתי משך שעתיים בסוגיה של אפוטרופוס. הרב דיבר על כל הסוגיות הנוגעות המופיעות בבבל, ירושלמי, ספרי, ספרי, תוספთא, כל המקורות היכן מופיעו המלה אפוטרופוס, וכששים לדבר, לא היה לי להוציא על דבריו".

B בספר 'מרבי' תורה מעולם החסידות' הובא הסיפור הבא, ויש בו כדי למדנו עד כמה כוח זיכרונו של הצדיק היה מופלא. ועל כך סיפר ראש ישיבת ברנוביץ' הג' ר' אלחנן וויסרמן ה"ד: "נדמנתי לריגא באוטם הימים, וסורת לدواינסק, הלכתי לדרוש בשלו'ם של הרוגצ'ובי. פתח ואמר אלי: 'מרוב יסורים ומכאבים קשה עלי' הדיבור, יאמר נא מר אייזה חדש'.

היססתי אם לומר, ומה, אבל מאחר שאמרו חז"ל "אין מסרבי לאגדול" פתחות והרצית חידוש כלשהי בעניין "ביטול ברוב" והסביר לי בדריכות. כשסימתי, ששאל אותו הרוגצ'ובי: 'ויתר מזה אין מיר ידוע להגיאן חידושים?' והחרשתני, באתי במובכה, לא ידעת מה הוא רואה ממנו. הבחן במובכתו והסביר: 'אני שאל, מכיוון שאתה החידוש הזה גוף כבר שמעתי מפיים לפני יותר מעשרים שנה...'. ואנוכי בכלל לא ذכרתי את הדבר. עד כדי כך הפליג בכוח זיכרונו המהילה.

Mספרים שהגאון אמר פעמי' שכאלו, היום הקשה ביותר הוא יומ השבת: כשנמצא במצב של מרוץת השכל, שנופלת לו סבירה אחת,omid- סברא הפוכה,omid לאחריה סבראה נוספת מב' סברות הקודמות, וכן הלאה. הנה בימות החול יש לו עזה: לקחת עט ונייר ולכתוב הסברות, ובמילא אותן הכתב מגבילים את מרוץת השכל, מה שאין כן ביום השבת - אין לו עזה לכך, ולא עוד, אלא ידיעה זו עצמה, שאינו יכול לכתוב ולהגביל את מרוץת השכל, גורמת למרוצה גודלה יותר, ומונבן עד כמה ה"עוגמת נפש" מעניין זה.

הרב הצדיק משה פארדו צ"ל - נולד בשנת ה'תר"ע (1909) בטורקיה. ניהל בתל-אביב חנות מסחר גדולה, ממנה חילק את רוב רוחחיה למוסדות התורה. בשנות ה'תשי"ב (1952) ייסד וניהל את פנימיית אורה-החיים לבנות בبني-ברק, לצורך הקמת הפנימייה דאג לנסוע מדי פעם לקהילות הספרדים באלה"ב, כדי שייעזרו להקמת חזונם- הסמינר לבנות, שבתווך זמן קצר קרכט עור וגידים, ולשם הגיעו בנות מכל רחבי הארץ. עמוד החסד, מקיים עליה של תורה בארץ ובעולם כולו.

במחיצתו שררה תמיד אווירה נעימה, נינוחה, לא הייתה קדרות, ודאי שלא עצב, תמיד קרן, תמיד חייר, השמייע דברי ייחוד ולחיזוק רביים, הרעיף דברי שבח, אמר דברי תורה, אבל יותר מכל שתק. מובה בספר שנכתב לזכרו "ומשה היה רועה" כי בשנותיו האחרונות באה מורה להיעוץ בו. היא קבעה עם תלמידותיה להיעוד ייחידי מספר פעמים בימי החופשה. הרהרה לעצמה: על מה תדבר אתם מפגשים?. בחשבה, שבוואדי יזכיר, שהרחוב אורב סכנות בחובו, لأن לא ליכת וכייד להיזהר ולהישמר. להפתעתה ענה במילה אחת- **השתיקה**. כל ימי גידلت בין החכמים ולא מצאת לגוף אלא **שתיקה**. נפטר בשבת קודש, פרשת תשואה י"א אדר ה'תשנ"ו (1996). ח"כ-87 שנים. ציונו בהר המנוחות (בהר תמיר א' ליד הרה"ג ניסים יג' צ"ל).

אבינו: ר' אברהם. אימנו: מרת חייה וידא אסתר.

מחללה, לכורה, היא דבר רע בפני עצמה, המגעה מדית הדין, אולם יש, ואפילו מחלוקת קשה הופכת לגלילו של מידת הרחמים, והאדם מגלה עד כמה התחסד אליו הבורא יתרברך, כשהGRAM לחולות... אחד הסיפוריים המופלאים בעניין זה אירע לרביינו:

היא זה באחת המסעות, שבhem הרחיק לאמריקה כדי לגייס כסף עבור מוסדותיו. מיד כאשר הגיע לאמריקה חשל ל"ע ברע ו בשל מצבו הרפואי חיב לחיות מרוטתק למשתו. חלו ורגעים מספר, שבזמן חלשה דעתו: "הלא שלוחי מצווה אין נזקון, ואיך יתכן, שני, ההולך לדבר מצווה חולחה?!"...

רופא הזעק למיטתו כדי לבדוקו ולחוות דעתו לגבי המשך טיפול, ולצורך כך ביקש להאזין לפעימותLIBO, והנה כאשר הרים הצדיק את חולצתו הבהיר הראוי בצייצת אותה הוא לבש. שראה את היציבות הצורורה על גופו, התרגש עד מאד ואמר: "מה?! יש עוד יהודים עם בגד זהה?! אני זכור את בגד הזה מהעירה..." מין הארה נזרקה בו באותו רגע, "לא לשוו עשה אותו בורא עולם 'חולה' בדיק במקום זה", חשב הצדיק. הוא חייר לעבר הרופא ואמר: "אתה ידוע, אמריקה התקדמה עם השנים, וכך גם לנצח אל הגל החדש של השבים לקונם ולא לפגר מאוחר"...

"קח לך", הושיט לרופא. היה זה זוג תפילין יקר ערך, בשווי מאות דולרים, שאותו רכש כמתנה עבור נדיבי הישיבה. הרופא חייר למראה אותה מתנת יקרת ערך והבטיח לר' משה להניח את התפילין מדי יום והוא יומן, והוסיף ואמר, כי אם יבוא אי' פעם לישראל, ירצה לעורק איזשהו ביקור במועד שהקים הרב. אחר רשם תרופות, נטל שכוו והלך לו. תוך זמן קצר התאושש ר' משה, ושוב יכול היה למלא את יעדו המקורו לשם הגעתו לחול' ולגייס כספים עבור מוסדותיו ולשוב ארץה.

שנתיים חלפו. הפגישה עם אותו רופא פרחה מזכורות. באחד הימים התקבל טלפון במציאות. אלמוני ביקש לשוחח עם הרב פארדו. הלה הציג עצמו וביקש לבוא למשרד, רב' משה לא הצליח לזהותו, ואולם לא נמנע מהדריכו בדרכי הגישה למקום. חלפה שעה קלה והנה הוא הופיע. רק **כעת נזכר רב' משה. הוא היה הרופא הישיש...**

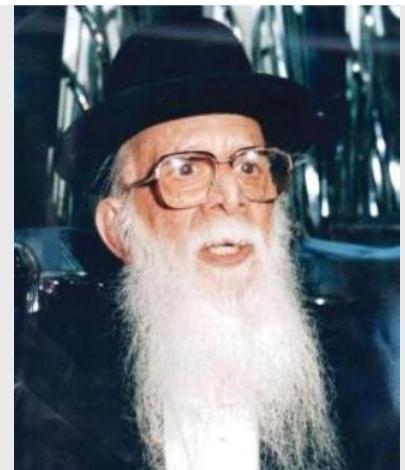
הוא קידם את פניו בשמחה. הרופא סיפר לו, שמאז אותה פגישה, לא עבר עליו يوم ללא הנחת תפילין, וכי הוא מקיים גם את הבטחתו השניה ובוא לבקר במוסדות. הnick רב' משה יד אהבת על שכמו וערק לו סיור מكيف בכל האגפים, לבסוף החזירו למשרד. "לא יאמן". מלמן הרופא, "בטוח הייתי, שמדובר במקום קטע ועלוב, והנה אני מגלה קמפוס שלם, מלוכה מפוארת"...

הוא שתק קמעא ולאחר אמר: "ראה רב' משה, לצער ר' הרב אני אדם עיריר, כל חי' חסכתי כסף רב, אולם אין אדם אשר חי' לעולם... **לפייך מבקש אני לתורום את כלרכוש לטובות מוסדות אורה החיסים!!**

ר' משה חש התרגשות עצומה, הוא לא ידע, כיצד להודות למשמעות, שהוא עד לפני רגעים מועטים אלמוני ובלתי מוכר, והנה CUT מעת מוקן הוא לתרומות סכום עצום להחזקת המוסדות. לבסוף נטל סידור, שumped על שולחנו והקריא לו מתכוון את דברי המשנה (אבות ז, י): "בשעת פטירתמו של אדם אין מלון לו לא כסף ולא זהב לא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשיהם טובים בלבד". והסבירו: "כסף, שadam משאיר בעולם, הוא לא כaura כסף אבוד מבחןינו, מלבד תורה ומעשיהם טובים שרכש בכיספו, ולשני הדברים הללו זכית בתרומותך כאן!". הרופא ביקש, ולמוסדות הובא ע"ד נטריאן, והדברים נסחו כחוק.

כשיצא הרופא הקיש, אמר ר' משה: "כמה עיוור הוא האדם, **כחולתיyi לפני פני שנים באנסניה, הרהרתי על שאינו מצליח למלא את תפקידו *לגיאס כספים לצורך העמדת המוסד על רגליי. התהנחותי בעובדה, שבעל אותה מחלה זכיית לפחות לקרב אדם להנחת תפילין, אך לא שירתי, שבאמצעותו אותה מחלה עצמה, נתעתי את הבסיס לתרומה עצומה, שבה זיכנו היום!***"

"הנה כי כן, אותן מחלה, אשר נדמהה בתחילת כמידת הדין, היא עצמה התגלגה והתהפקה למידת הרחמים..."

הרב הצדיק משה פארדו זצ"ל - נולד בשנת ה'תר"ע (1909) בטורקיה. ניהל בתל-אביב חנות מסחר גדולה, ממנה חילק את רוב רוחיה למוסדות התורה. בשנת ה'תש"ב (1952) יסד וניהל את פנימית אור-חחים לבנות בבני-ברק, לצורכי הקמת הפנימייה דאג לנסוע מדי פעם לקהילות הספרדים בארץ"ב, כדי שייעזרו להקמת חזונם. הסמינר לבנות, שבתור זמן קצר קرم עיר וגידים, ולשם הגיעו לבנות מכל רחבי הארץ. עוד הוסיף, מקיים עליה של תורה בארץ ובעולם כולו.

במחיצתו שרה תמיד אווירה נעימה, נינהה, לא הייתה קדרות, ודאי שלא עצב, תמיד קרן, תמיד חייר, השמייע לעידוד ולחיזוק רביים, הרעיף דברי שבח, אמר דברי תורה, אבל יותר מכל שתק. מובה בספר שנכתב לזכרו "ומשה היה רועה" כי בשנותיו האחרונות באה מורה להיוועץ בו. היא קבעה עם תלמידותיה להיוועד ייחידי מספר פעמים ביום החופשה. הרהרה לעצמה: על מה תדבר אתם מפגשים? בחבה, שבוואדי יכין, שהרהור אורב סכנות בחובו, لأن לא ליכת וכיצד להיזהר ולהישמר. להפתעתה ענה במילה אחת- **השתיקה**. כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאת לגוף אלא שתיקה. נפטר בשבת קודש, פרשת תצוה י"א אדר ה'תשנו (1996). חי-כ-87 שנים. ציינו בהר המנוחות (בהר תמייר א' ליד הרה"ג ניסים יג' זצ"ל).

אבינו: ר' אברהם. אימונו: מרת חייה וידה אסתר.

ה'لامידה אחת שאביה נפטר בקטנותה, והוא נרשמה ללימוד במוסדו של ר' משה. כבר ביום הראשון לימים ניגש אליה הרב ואמר: "דעי בת", אני הכתובת. כל מה שאת רוצה וכל מה שאת צריכה- **תבואי לבקש**". ולא רק זאת, הרב לא המתין, שתבוא אליו כדי לבקש ממנו, אלא הוא בעצם היה שולח נצנצת עוגיות או שקיות שקדים, כל מה שהורים מעדינים את הבנות.

כאשר היו מגיעים לשוכתו אורחים והמציאות היו מביאות תקיבות מתוקה- ביסוקויטים, שתייה וכי"ב, היה מורה לארוז ולשלוח לחדרה, ולהרין את לבה. ולא רק לה דאג, למחרת הפורים קרא לה, השולחן היה מלא וגודש במידת משלהי המנות, שקיבל ממיכריו ומוקרייו הרבים, בהם רבות מן הבוגרות, אלו המתגוררות בעיר. "אנא בטובר, עזר לי לארוז", ביקש. והוא כמובן עזרה לו בשמחה כאשר אינה יודעת כי לעצמה היא עושה. לאחר שמילאו של גודש במדגות, נתן לה את הסול ולהפתעתה ביקש: "תמסרי זאת לאמא, זה בודאי ישמה אותה" אמר. ישמח אותה בראש ובראשו ובראשונה לדעת שיש מי שודאג כל כך לבתה.

בתקופת לימודיה, חילתה את תלמידה בצהבת קשה, ונאלצה לשחות כחודש ימים בבית-החולים עד ששבאה לאיתנה. הרופא שחרר אותה מבית-ההחלמה קבע עתה בפנימיה, עד שתתואושש כליל. ר' משה שמח לשמעו על השיפור במחלה, אך אמר: "את נראית חלה, וזקקה להשגחה. לא אסכים שתתשיי בפנימיה". הוא שלח אותה על שחובנו, למלון בטבריה אצל הגברת אסתר, שטדא לה עד שתתחזק ותתרפא, בהוראותו נשלחה לטיפולים ווחילפה כח עד שחרורה בכוחות רעננים.

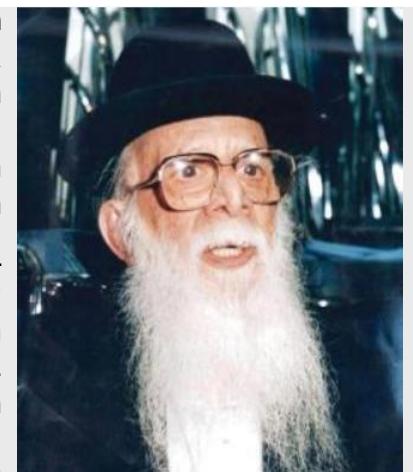
בשובה, פנתה אליו כדי להודיע לו על הדאגה והמסירות, אבל ר' משה לא אמר ברכך די, "עכשוו את חייבת לשומר על דיאטה קפדנית, להרכבות בייטמינים ולמעט בשומנים". בהוראותו בישלו עברורה במיזח, ור' משה ביקש מנוהלת המטבח, שתואיל למסור לידי את מפתחות המזווה והמרקר, כדי שתוכל לקחת פירות וירקות ללא הגבלה!

כששמעו שתלמידה התארסה עם בן תורה, קם ר' משה וركד משמחה! כמה שמח בשמחה יתומה. רגש אחוריותו הוכפל לאין שיעור, דאגתו וכן שמחתו. סיפרה אחת המורות: "תلمידה יתומה התארסה, ואני נטلت עלי עצמי את העול להשיג את הכספי הדרושים לנישואיה, ערבית אחד נוקשים בדלת. פתחתי, והרב בפתח 'באתי להביא את תרומותי להכנסת כליה' אמר. נדהמתי, ושאלתי בפליה: 'מדוע היה על הרב לטרוח ולהגיע לביתי. הלא מחר אליה בylimודים והרב יכול היה לפגוש אותה שם!'. והוא ענה בחום: 'עכשוו השגת את הכספי- הגדמנה לידי הזכות ליטול חלק בבניין בית-המקdash, ואדוננה למחה?'.

מ'ובה בספר "מעיין השבע" על הרב כי במאציו לBITSIOS מוסדות "אור החיים", הגע לבrazil. אחד מגדולי התורמים ה費ץ בו, שיתארח בביתו לסעודות השבת, והסכים. נזכרתו שייפגשו בבית הכנסת לאחר התפילה. ברום לאחר התפילה נעלם המארח. נבור משה ויצא מבית הכנסת. עשרה מכוניות הדורה, וה夷יר קרא לו מירכתיה: "הרבר פארדו, בכבוד". החוויר רב' משה: "שבת היום", האזיר. וה夷יר ענה בזחיחות: "זה בסדר, הנהג גוי". אסור באיסור חמוץ", קבע רב' משה נחרצות. "עשה כרצונך", הסכים העשיר ברוחב לב. "אבל הדרכ רגלי רוחקה. נחכה לך".

"אל תחכו", אמר רבינו, "אני בא". "אבל אשתי טרחה והכינה, אסור לפגוע בה", מחה העשיר. "אבוא עימך רק אם ת策טרף אליו ברגל, ותבטחני שמעתה ואילך תשמר שבת כהילכתה ולא תישע אף עם נהג נכרי", תבע רבינו. העשיר לא הסכים, ורב' משה פנה לצד שכנגד, לשוב לחדרו החשוך באכסניה. **תמיד הי עימו בקבוק יין, מצות ושימורי דגים, לכל מקרה.** עתה ינצלם לשעודה השבת. צפוי, היה החדר חשוך, לפטע הוואר. שkn נוכרי יצא למרפסת, והדליק את האור.

מיד קידש רבינו בשמחה עצומה, אכל ושר זמירות שבת. כספים את ברכת המזון, כיבת הנוכרי את האור ושב לחדרו. לאחר השבת התקשר העשיר. הביע הערכתו לעמידתו של רבינו על עקרונותיו, וביקש לפצותו ביד רחבה של שמחת השבת שהופרה. אמר לו רבינו: "שמחת השבת של היהיטה מושלמת, בביטחון אין השבת שמחה, מצטערת היא על חילולها... ואין ציר לפצוטני. **גם אם תרצה, לא אקח, כי אני נוטל כסף להחזקת המוסד הקדוש ממלחלי שבת**". עתה הבטיח העשיר לשמר את השבת, כדי שיוכל להמשיך ולתרום.

הצדיק רבי יעקב שריקי צוק"ל – נולד בסביבות שנת ה'תרמ"ח (1887) בעירה איליג (השוכנת בכרם מערב מארכון). בצעירותו למד בישיבה הגדולה בה עמד בראשה ר' יعيش עקיבא שהרבץ תורה לתלמידים רבים מכל האזור בו שוכנתו שבאליג ונתעלה עד שנעשה לתלמיד חכם וצדיק מופלא. כל הי רצף אחד של חי' תורה ויראת שמים טהורה בקדושה ובתמיינות, הגה בתורה יוסם וליליה ועסק במצבות בגמilot חסדים בכל כוחו לשם שמיים. היה דבוק מאוד בלימוד הצדור הקדוש. משך כל חייו הקפיד הצדיק על אמירת תיקון חצות מדי לילה, ככל אחר מכני היה ממשיר לעסוק בתורה ובפרט בזהו"ק עד אור הבוקר. בספריו נמצאו טיפות שעווה, שכן היה לומד בלילות לאור הנר.

בשנת ה'תשט"ז (1956) עלה לארץ עם רבים מבני עירו ומשפחותו (בנייהם בנו של אחיו הגובל- ר' משה צזך'ל, לאו הרה"ג כמורה"ר המקובל הגדול ר' אליהו שרייק' צזך'ל מי שהיה הרבה של אליג ואח'כ' בארץ רב מושב כסלוון וכיוום בבית שימוש עליו העיד הגאון ר' יחיאל אביחצירה שהיה מל"ז) בתחילת התיש"ב במושב אורה הסמוך לירושלים, ולאחר כשלושים שנים בשנות הראשונות. בתחילת העתיק את מושבו למבשרת ציון (הסמוכה לירושלים). **רבים שיחרו לפתחו** מידי יום כדי **לבקש את ברכתנו, שלא הייתה שבה ריקם ואכן נושאן.** היה מייעץ באמצעות ספרי סגולות והיה אומר את סיבת מחלתם ומה חילופתם.

הקדיש את כל יומו ולילתו לעבודת הבורא יתברך. גאון בנגלה ובנסתר. מידת החסד והצדקה היה טבעה בדמותו של רבינו. ביתו היה בית הכנסת אורחים, בחו"ל ובארץ הקדש, היו אף מספר עניים הסמוכים על שולחנו מיד' שבת וחג באופן קבוע. בהיותו במאורוק היה דואג לד' מינים עבור כל בני עירו והוא מחלק לכל משפחה כמספר הנפשות חינם אין כספ. מעשה החסד שלו היו מופלאים. היה מכנים אורחים גדולים. נזהר מאוד מלשון הרע ולא דבר רע על שם אדם. התבקש לבית-עולם ביום שישי ערבי שבת, י"ב אדר ב' ה'תש"ג (1973). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים.

אשthon: מרכז חנווא (gmt. דודו ברה"ג רבינו מילוף אלטבר) **מרבותין:** לר' ייעיש עקיבא
אבון: החסיד לר' שלמה (היה מתענה תענית הפסקה בת שישה ימים רצופים פערמיים בשנה. בוגוסף עסך בגמליות חד של אמת בשם 'חברת רשב"י'). **אתנו:** מרת טאנא (אחות הרה"ק רב' מילוף אלחרר).

ילדין: ר' שלמה, ר' מכלוף (נפטר בגיל כ"ו), היה גאון בתורה ודרשן עצום. נקרא ע"ש סבו הגדול ר' מכלוף אלחנן זע"א. מסופר כי לפני לידתו בא הצדיק רבוי מכלוף לבתו מרת חנינה בחולום אמרה לה: 'התינוק שיווילך לך הוא גלגול שלי בעוה"ז בזמן קצר'. לצדיק ואשתו נולדו עוד ג' פעמים תאומים שנפטרו בילדותם ממחלת החצבת.

ב על חד עצום בגופו ובמונו, היה מרבה לשלווח תרומות לשיבות שנות. בזקנותו נכנס אליו אברך צער לאסוף את קופת הצדקה שבביתו, ותוֹךְ כדי שיחה סיפר האברך, כי הוא התאלמן מاستו ל"ע שנפטרה צעריה בדמי ימיה. אז הרוב כאב את כאבו, ומיד אמר לו: "אני מכיר אשה טובה בשביילר!". ותיקף מיד נסע הרוב **(למרות שהיא עד למעלה מגיל שמונם שנה ובקושי עמד על רגליו!)** באוטובוס מבשרת ציון לירושלים, ומשם לרך אוטובוס לקריית יובל וחיפש בעייפות ובטריחה את בית-המשפחה, שהכיר טוב ממרוקן (שהיא יתומות ג'') והוציא להם את השידור, ובחדידי ה' הוקם בזקנותו בית נאמן בישראל של בני תורה המושחת על התורה והמצוות.

בחודש אב ה'תש"א, בן אחיו הר' מאיר היי (חן ושוחט במברשת ציון) חלה ל"ע וקיבל אירע מוח ושב בבית-הרפואה במשך שלושה ימים. לאחר שהשתחרר עדין היה בדאגה גדולה ממצבו.ليلת אחד חלם, שהוא נמצא נושא בבה"כ מלאה באנשים והוא שם שמהה גדולה ומישחו שר בתוך הקhal. ובתיבה ישבו רבים גודלים ובהם ר' יעקב שרייק ור' אליהו שרייק. ר' מאיר בא אליהם ואמר: "רבות! אני חוליה!". אז רבינו אמר לר' מאיר: "אל תפחד, יש לך עוד 25 שנים לחיות!". ובאמת מצאו השטאפר עד לבלי היכר ברור ה' ח' עימנו.

רבינו היה מומחה בחכמת 'קף היד' (כמו אחיו הגדול **כ"ק** הרב הקדוש ר' משה שריקי צזוק"ל). וסיפרה אשה, שקדם שלידה אמר לה, שתלד בן ואחר קר תיכנס לחוילי כבד. וס"מ: "ר' הקב"ה יתברך יציל אותך מזה". וכך היה, שתיכף אחר הלידה חלה זמן רב עד שהתרפאה בחסדי ה'. כמו כן אשה אחרת סיפרה שאמר לה ב策ערותה שבסוף ימיה תסבול חולאים. וכך הוא שכך אומנם זכתה לאריכות ימים ושנים, אבל חולאה ב"מ לעתים תכופות. לאשה אחרת שפנתה אל הצדיק בשל העודה, שלא זכתה שנים רבות לפניו בטן אמר, **שבקרות תלד בן אחוריין עד ג' בנים זה אחר זה, ולאחר מכן מכן בת ומדברי הצדיק לא נפל מאומה, וכך היה.**

בעירו איליג שבמרוקו היה נהוג להתחיל תפילה מנהה בפתח אליהו בקהל רם, קול חזק להבות, לכבוד ה'. ומספרים כשהיה מתחל **'סתם אליהו'** – הוא שפמיטים את גולן עד ה'מלאמ' (השכונה) השניה. והוא יודיעים שהתקבילה תפילה מנחה.

בשנותיו האחרונות עבר להtagור אצל בנו ר' שלמה ה"ו בשכונת קטמון בעיר "ק' ירושלים ת"א), ובשנים אלו סבל "יסורים וקיבלים באהבה והיה אומר תמיד "טוב שיש לי יסורים בעולם הזה אך נקי לעולם הבא". כשבועיים לפני פטירתו אמר לנכלתו פריחא תחיה (לbeit שבאג) שתכין סעודת של דגים וביצים. וכשהשאלה אותו למה? אמר לה: "את לא רואה את רבבי" ורב מאיר בעל הנס?!" וכן הזכיר עוד שמות של צדיקים. מנהג מיוחד היה לרביבנו, להתחליל ולסיטים את כל ספר הזהור מהתחלת חג הפסח עד יום ל"ג בעומר, ובימים ל"ג בעומר היה עורק בביתו סעודת גודלה בשירים ותשבחות לכבוד הילולות רשב"ז ציע"א, לסודזה זו הזמן קгал רב ואכן צכה שרשב"ז הקדוש באלו. ומכאן ניתן לראות מגדולתו של רבינו שכיר צורת הצדיקים והם באו ללוותו).

ובתור הסעודה קרא רבנו את המגילה ולאח"כ ניטל ממנו כח הדיבור והוא שוכב במשטה בין חיים למוות. **יומיים לפני פטירתו בא לכתו בחולם ואמר לה:** 'עד יומיים קרה משחו בבית'. והיא הבינה, שרצה לומר לה שתשגיח עליו, שלא יפטר בלי שיקראו עליו קריאת-שםעו. וכן אחרי יומיים ראתה שקייצו קרב וקראה לשכנים, ואמרו עליו קריאת-שםעו מיד התבקש בבית-עלומן.

האדמו"ר הרב נפתלי צבי הלברשטאם זצ"ל מבabbo - נולד בשנת ה'תר"צ (1930) לפני שפרצה השואה האנומית. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה והתקלה ימי השואה, נרצח האדמו"ר בעל הקדשות ציון מבabbo, וכן ונכדו (האדמו"ר ר' שלמה השני ורבינו) נמלטו אל בוכניה, לגטו שהקימו שם הנאצים. מאותו הזמן ועד סוף המלחמה הקשה והאיומה, חייו השניים חיים של מסירות נפש, כאשר בכל רגע היו מוכנים למסור את נפשם בעבר יהודותם. ואכן, היו פעמים, שהאב והבן נטפסו, ורבינו עמד פעמים ניצל. פעמים רבות שמו את נפשם בכפם כדי להציל יהודים, ורבינו עמד פעמים רבות על סף המוות ונשאר איתן ברוחו, כשכל ימיו עמל לעשות למען זולתו ברוחניות ובגשיות. דומה, כי הצללה זו הייתה כדי להקים מחדש את פארה של חסידות באבוב, שרובה כולה עלתה בכבשן האש ואביו למשה הקים מחדש וביסס את חסידות באבוב לאחר השואה. בדרך לא דרכ ניצל רבינו, ועלה על אנייה מפרש ישנה, שהפליגה מרומניה לתורכיה.

לאחר תלאות רבות הגיעו לתורכיה ומשם לארץ. שם למד בישיבות 'תורה ויראה' ובית אברהם סלונים'. מאוחר יותר נפגש שוב עם אביו באברה"ב, לאחר שgam הוא ניאץ בנסים מופלאים. משך כל השנים עמד לימין אביו בבניית החסידות והקמת מוסדות התורה והחינוך באבוב באברה"ב ובעולם כולו. לאחר פטירת אביו הוכתר למלא את מקומו אביו. נפטר ב-י"ב באדר ב' תשס"ה (2005). ח"כ-75 שנים.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' בן ציון הי"ד. **סבא (מצד אמו):** ר' חיים יעקב טייטלבוים מלימנוב. **אבי:** האדמו"ר ר' שלמה (השנוי) מבabbo. **אמו:** מרת בלומה רחל. **אשתו:** מרת העסא (בת ר' יוסף פנט מדעש). **חתנו:** ר' מרדכי דוד אונגר (הוכתר על ידי חילק מהחסידים נאדמו"ר מבabbo), ר' יהושע רובין (בן ר' מרדכי דוד מסאסזג) המכון כאב"ד בחצרו של גיסו.

חסoper על רבינו שלפני שעלה על כס האדמו"ר, נכנס פעם אחת לבית מrankת וראה שם את אחד משכיניו. מיד פנה אליו רבינו ואמר: "אתה בעל משפחה גדולה ומטופל בילדים רכים, ואני כבר צחתי להשיא את כל ילדי", ובכן, הגד לי איזה תרופה אתה צריך, ואני כבר אקנה לך ובאי את התרופה לביתך, כי חבל על כל דקה שלך, ואתה צריך לעזר בביתך", וכך היה, היהודי הילך בדרך, והרב כי קנה את התרופה עבורי והביא אותה לביתו....

געם נכנס אצל רבינו אדם אחד, ואמר, שזוגתו רוצה לנouse בימות הקיץ לכאןטרו, והוא טען, שלא צרכיהם לנouse לשם, כי זה רק מותרות, והוא רוצה לעשות כך רק מפני שהוא רואה אחרים שעושים כן, והוא אומר, שיש לעמוד בתוקף שלא לנouse שם, אך אשתו מшибה לעומתו בתוקף, שכן צרכיהם לנouse, והוא אין יודע מה לעשות. אמר לו רבינו, שהוא רוצה לשמעו את דעת אשתו בדין, ומבקש, שהיא תקשאר אליו.

ואכן האישה התקשרה לרבי, והתלוננה, שהיא עבדת קשה מאד כל היום בבית, ומסדרת את הבית כל היום, וכבר הרבה זמן שהיא רואה רק את הקירות של הבית - כל היום והלילה - והוא מרגישה, שהיא באפשרות כוחות. היא צריכה לצאת להתרענות, מה גם שרוב חברותיה נסועות לשם. מודיע עליה להיות שונה מהן, ובפרט שהיא מרגישה שהיא יכולה להמשיך כך, רק שבעליה אין רוצה, כי אין לו כסף. רבינו ביקש לצל דבריה בתשומת לב דקות ארכוכות, ובസוף דבר הצדיק את בקשתה, "ובונגע למצוות הבועל", אמר הרב, "אכן אין לבעל כסף", ברם הוא יפותר את הבעיה, ... והוציא מכיסו את כל הסכום ונתן עבורה שתסייע לכאןטרו לחיים ולשלום....

בבבו-פארק יש אולם, שאם אין משלימים קודם החתונה את כל הסכום של האולם, מבטלים את ההזמנה של האולם, והוא אדם אחד, שלא היה לו כסף, וביקש מבעל האולם שימתין עבורי עד יום החתונה, וזה ישלם לו את מלא הסכום של האולם, ואכן בעל האולם נענה לבקשתו, והסכים להמתין עד יום החתונה בתקווה, שאז יפרע להela את כל הסכום של האולם. בليل החתונה – לאחר החתונה – הגיע בעל האולם למחותן וביקש את הכסף, והלה אמר לו בצער רב, שאין לו, ואין לו מה לעשות.

cashmu בעל האולם את דבריו, התרגץ מאד ו אמר, שתיכף יראה מה שיעשה לו. הוא מייה לנעול את דלתות האולם, ונכנס למשרד שלו והם - המחותננים החתון והכללה - נשארו סגורים בתוך האולם בשעה מאוחרת בלילה ללא אפשרות לצאת, ולא ידעו מה לעשות. לפטע נצץ רעון בלב המחותן, הוא מייה להרים טלפון לרביבו, וסיפר לו את כל הסיפור וביקש ממנו, שיטלפןבעל האולם שיפתח את הדלת.

לאחר מספר דקות, פתאום שומעים רעש - אדם שנוקש בחזקה על דלת האולם באישון לילה, וכאשר פתח בעל האולם את הדלת, התפלה מאד לראות את רביבו עומד בחוץ. כמובן, מיד היכינו אותו, והוא שאל את בעל האולם באיזה סכום מדובר. כששמע הצדיק את הסכום, שילם מיד את כל החוב, והורה לבעל האולם לשחרר מיד את כל מהאולם לשבעות רצון שני הצדדים....

הסיפורים מתוך 'נון שיח' - שיחות הגה"ץ רב' שלמה זלמן פרידמן שליט"א אבד"ק סאנטוב לייקוווד

אם ראשונים כמלכים - האדמו"ר הרב יוחנן סופר מערלווי זצ"ל

האדמו"ר הרב יוחנן סופר מערלווי זצ"ל הידוע כ'אמרי סופר' - נולד ב-י"ג בטבת ה'תרפ"ג (1923) בערלווי (הונגריה). דור חמישי לחת"ם סופר. בצעירותו למד בישיבת ורפלט שבהונגריה ובישיבת אarmaṭ. במהלך ימי מלחמת העולם השנייה היה במחנות עבודה שם חיזק יהודים להמשיך בח"י תורה וחסידות על אף הקשיים.

לאחר תום המלחמה הגיע לעיר בודפשט שבהונגריה. בשנת ה'תש"ז (1946) הקים את ישיבת ערלווי עם בחורים שנותרו מקהילת ערלווי כאשר הרוב עמד בראשה. בשנת ה'תש"י (1949) עלה לאرض עם קבוצת בחורים שלמדו אותו. התגורר בשכונת קטמון בירושלים ובמשך כ-40 שנה שימש חבר נשיאות מועצת גдол"י התורה של "אגודת ישראל". לתקופה קצרה התמצג עמו ישיבת פרשבורג בירושלים (בראשות הרוב עקיבא סופר מה"ס "דעת סופר"), שם שימש כמגיד שיעור.

בשנת ה'תש"ג (1952) הקים עם אחיו ר' שמואל בניין את ישיבת האל שמעון מערלווי (על שם סבו) בשכונת קטמון בירושלים. "סד בת"י נסכת וכוללים בריכוזים חרדיים בארץ ישראל ובוח"ל הקוראים על שם אביו, ה'יד סופר', ותלמידיו תורה על שם ה'כתב סופר'. בנייני מוסדות בגבעת משה שבירושלים והמכון להוצאה כתבי יד, שהקים ע"ש ה'חת"ם סופר'. מעולם לא הלך לשון ספרותו בכיסו. תמיד חילק הכל לצדקה. נפטר ב-י"ג באדר א' תשע"ז (2016). ח"י כ-93 שנים. ציומו בהר-המנוחות שבירושלים. במו הגadol רב' משה מונה כאדמו"ר אחריו אביו.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' שמעון (רבה של ערלווי, בן ה'כתב סופר' אב"ד פרשבורג). **סבא (מצד אימו):** ר' יוסף אשר הלוי פולאק. **אבי:** האדמו"ר ר' משה. **אימומן:** מרת טושנה שנפלד. **אשתו:** מרת מרים (בת ר' יעקב פאלל, נכד של אחות החת"ם סופר). **מרבותיו:** אביו, ר' משה. סבו, ר' שמעון. האדמו"ר ר' אהרון רוקח מבעלז, האדמו"ר ר' יעקב יוסף טברסקי מסקוויירה, ר' יוסף אשר הלוי פולאק, ר' חיים אהרן דוד דוויטש ה"ד (רב העיר באלאשא-יארמושט).

מתלמידיו: ר' יעקב יוסף זינגר. **ילדיו:** האדמו"ר ר' משה (רב קהילת ערלווי בירושלים), חתן ר' משה לוי יששכר אשכנזי), ר' יעקב (רב קהילת 'כתב סופר' בביטר עילית, חתן ר' מרדכי דיזוביץ), ר' אברהם שמואל בניין (ראש ישיבת ערלווי), ר' שמעון (רב בית המדרש 'תורת משה' בפתח), ר' יעקב מאנחים (רב קהילת ערלווי בברק, חתן ר' בריש ויס), ר' זלמן ישעה דוד (רב קהילת ערלווי בברקו פארק, חתן ר' נישלאס), ר' אהרון (רב קהילת ערלווי בעלעד). **מספריו:** **אמרי סופר • אפרין חתנים • יומין דחנוכה • קינה לשואה.**

הרב יעקב בער רוזמן, המשמש בקדוש אמר, שלא בצדק ראיינו את המונו התלמידים מתוגלים ברכبي ביהדות רבני הקדוש. על סערת הנפש יכול לראות נכון, כי התחששה היהנה כשל בנם לאב אהוב, והרבבה מעבר לכך. הרב ה'יה בשבילנו הכל. הרב, הראש ישיבה, המורה דרר והdogma האישית. כל תלמיד בישיבה היה אכן ייחיד.

לפני שלוש שנים בימי החנוכה, היה נהוג, שכל תלמיד רשות הת"ם דערלווי התכנסו לבית מדרשו לחזות בחו"ל, הפיצו בו המשמשים בקדוש שיחדל ממנהגו זה ויאציל מברכתו בכללות על צעריך הצאן. אך הרב לא ואיתר. הוא רצה שיעברו לפני אחד אחד, בהראתו פנים שוחקות ואוהבות לכל עלם רך. מדובר בכ-900 ילדים בלבד. עין-הרע! ראיינו שהמאץ כבד עבוריoso של התור המשתרך לא נראה באופק, ולכן הפיציר בו בינו ממלא מקום האדמו"ר שליט"א שייפרשו למונחה יibrak בכללות. דבר שהתרחש לכדי שעתיים ומהצחים בשומו לבתו נענה ואמר לסטודנטיו: "אכן קשה היה עבורי עד מאד המאמץ המתמשך. אך רציתי להראות דרך למלמדים, שהיחס צריך להיות אל כל ילד וליד ואופן איש", באבניות ובפרטיות, מתוך כבוד וחיבה, מתוך שימת לב והקדשת מחשבה לצרכים הייחודיים של כל אחד ואחד".

כאשר אחד הבחורים הצטנן ושכב במיטתו, הבוחר הופתע לגלוות, שבשעה שלוש לפנות בוקר הגיע הצדיק לחדרו. התברר כי רביינו יצא בקורס הלילה של חודשי החורף כדי לשאול בשלומו.

הגה"ץ ר' שמעון, רב קהילת תורה משה בצתת סופר על רביינו כי מעולם לא נטל משכורת מהישיבה. הצדיק הסתפק בשכר קטן כיiaz מוכן להזאת כתבי החת"ם וגם זאת לקח רק עד גיל 65. לאחר מכן לא הסכים לחתת, בטענה, שהוא הגע לגמלאות ואני יודע אם מותר לו עד לחתת כסוף.

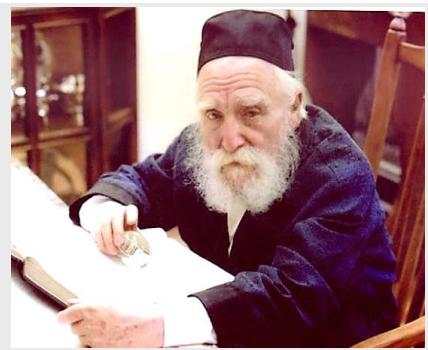
ככל הפעם הגיעו אליו לצד פתקאות היה שלוח מיד לישיבה. לא אחת כשהתעורר היה לשאלת, היה קורע את הצ'קים שקיבל משליכם, ואחר הגיע התורם, יצא לו את הצלק הקבוע והחזיר לו. גם כשהיה מדובר במזומנים, היה רביינו שומר את הכסף, ובזהדנותו הראשונה כשהגיעה התורם, הוא החזר לו את הכסף.

(**מעובד מתוך 'שופריה דרבי יוחנן סופר'**)

אם ראשונים פמלאים - הגאון רב משה פינשטיין צ"ל

הגאון רב משה פינשטיין צ"ל: נולד בשנת תרנ"ה (1895) בעיר אוזדה שבrosisיה ביום הולדתו של משה רבנו, ונקרא על שמו. יצא למשפחה הגר"א, בעל סדר הדורות, תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי מועד גדולות ונודע כיעלו'. בגיל עשר כבר היה בקשר במקאמו, בא מזעע ובעב בתאר. בגיל 13 נשלח למד בישיבת 'עץ החיים' ובמהמשך יסד את 'ישיבת קוברין'. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשולחן ערוך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עירת אוזדה. בשנת ה'תרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליאון שברוסיה. בחודש שבט ה'תרצ"ז (1937) הגיע לאורה"ב ושימש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו יורק. תפקידו אותו מלא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודות הרבנים של אורה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים ראו בו כגדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בעיות טכניות מודרניות, רפואי והלכת רפואה והלכה ובעיקר יהדות ואלפי תשיבותו בהלכה הופכו בעולם היהודי כולם. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אלף עגנות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במלר תענית אסתר יג אדר שני ה'תשמ"ו (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפי. חי כ-91 שנים.

אביינו ר' דוד אמרנו: מרת פ"א גיטל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב משה כסטונוביץ'). **בנו:** ר' דוד (ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו-יורק וחבר מועצת גדולי התורה בארה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת 'סطن איילנד'). **חתנו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר'ם בישיבת 'תורה ודעת' בברוקלין), ר' ד"ר משה דוד טנלר (רב במונסי ניו-יורק, מומחה בתחום אגדה והלכה). **מרבותינו:** הגאנונים ר' איסר זלמן מלצר, ר' פסח פרומקין. **מתלמידיו:** הגאנונים ר' ניסן אלפרט, ר' שלמה אבניר, ר' חיים חייט מספרינו. **אגרות משה-שו"ת** (שמונה כרכים). **דברות משה:** שיעורים בסוגיות הש"ס. **ידרש משה-** אגדה ופרשת שבוע קול רם- חידושים ומוסר. **ויגד משה-** על הגודה של פסח יד משה-שו"ת.

ג עם אחת באה אחות אל הגאון האדיר רב משה פינשטיין צ"ל, ודמעתה על חייה. היא שפכה בפניה את מר לבה... שלא זכתה עדין לפרי בטן, ובערו כבר שנים רבות מנישואיה. רב משה שמע בכבד ראש דבריה, ובירך אותה בהתרgestות עמוקה ליבו, שזכה לבן זכר. ובאמת התקיימים בה "צדיק גודר והקדוש ברוך הוא מקיים", וכעהבו שניה נולד לה בן זכר למזל טוב. זמן קצר לאחר הלידה, באה אותה אשה לרבי משה, לבשרו, שנולד לה בן זכר בזכות ברכתו. אותה אשה הייתה ציירת מומחית, ולאות תודה, הוקה והערכה, ציירה את דמות דיקונו של רב משה עצמה, והביאה את התמונה במתנה. רב משה הודה לה מאוד על המתנה הנפלאה, ואמר שהציגו מאד מאד יפה – ממש מעשה אמן! **ותלה את התמונה בסלון ביתו.**

כעבור שלוש שנים, באה אשה עם בנה לרבל החלקה, וביקשה ברכה, שהבן יגדל לגודל בתורה וביראה. כМОבן שהוא קיבלים בסבר פנים יפות, ובירכו עמוק מכך ליבו, ולאחר מכן הגיעו מכך שיצאו מalto וונפרדו לשולם. לפתע בעודה מהלכת, שמעה, שאדם אחד רץ בעקבותיה וקורא אליה בקהל: "סליחה, חci רגע!" וכשהפנתה את ראשה, ראתה שלא אחר מאשר רב משה בכבודו ובצומו הוא הרץ בעקבותיה. האשעה השותומה מאד, הגאון האדיר נטה לעלות בחזרה לביתו. האשעה נבלה מאד, כי לא ידעה, מה בדיק אירע ועל מה ולמה האשען רב משה, אמר לה, **שתמחול בטובתה לעלות בחזרה לביתו.** האשעה נבלה מאד, כי לא ידעה, מה בדיק אירע ועל מה ולמה האשען קורא להם לביתו, אול', חיללה, יש לו איזה קפיאד עליה, או אולי עשה בנה משחו בזמן שהו אצל. היא עלתה לבית רבי משה, והצדיק אמר לה: את התמונה היפה שעשית עבורו, והבאתי לי לפני שלוש שנים - ה'יתה תלולה כל הזמן כאן בסלון ביתו. **ודע לך,** זה שהתמונה לא נמצאת כאן עכשו בסלון, זה לא חיללה מפני שאינה יפה, אלא מפני שעשושים כאן שיפוצים, ולכן העברתי אותה לחדר אחר. ומיד שסיטם את דבריו, הורה להם, שיבאוו לראות את התמונה בחדר האחר. האשעה נכנסה בעקבותיו, וראתה את התמונה תלולה שם... **כך נזהר רבינו הגדול לבב יגע באף אדם...**

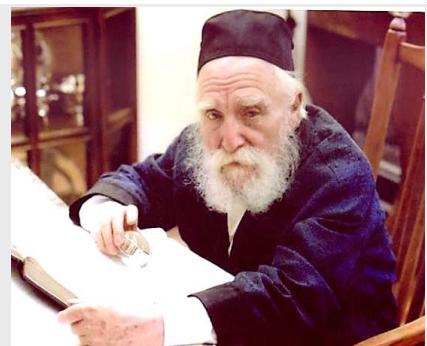
ב בין היה נהג לבוא לעזרת רעינו, כל אימת שתעורר צורך בכך. אם כי הרבנית לא רצתה את מעורבותו של רב משה בענייני "העולם הזה" של הליכות הבית. בהגיעו לארצות הברית - התקשתה הרבנית להתמודד עם ערכית הקניות בארץ זרה עם שפה לא פוחות זרה. לא הייתה זו פחיתות כבוד עבורו להילוות אליה למכלול או לשוק הירקות. עם נתגלה, רב משה, והוא כבר בא בימים, עמד במטבח ומדיח כלים. הרב נשאל על כך והוא הסביר בפשטות: "הרבינית אינה חשה בטוב, יודע אני, עד כמה אינה אוהבת את הכלים בלבתי מודחים ולא במקומם ولكن אני שוטף כלים".

ב מנהטן, בצד המזרחי, שכן כבוד ישיבתו של הגאון רב משה פינשטיין צ"ל ראש מתיבתא "תפארת ירושלים". והנה הגיע למקום יהודי אחד שזכה זה מקרוב להתקרב לה. הוא שמע מה הרבה על רבינו משה, **עד שחשק עד התעור בקרבו** לראותיו, והוא נזכר במאמר בלבד. יודיע דבר, יעצו לו לגשתח לבניין הישיבה לתפלת שחריר. בית הכנסת היה מלא בבחורים, אברכים, בעלי בתים וקבצנים. מידענו סרק את פני האנשים, ואולם לצערו איש מהם לא נראה לו הרוב הדגול, אשר כל העולם שחר לモצא פיו.

לבסוף אוצר עוז ופונה לאחד המתפללים, כשהוא מבקש שיאמר לו מיهو רבינו משה. האברך הצבע על עבר הרוב, והאיש נזכר. התברר שרגעים אחדים קודם לכן, ניגש אליו הרב פינשטיין והושיט לו את ידו לברכת "שלום עליכם", אך האורח, שסביר כי הוא עוד קבוץ, מיהר להוציא חצי دولار מכסיסו והניחו בתוך קופת ידו... ברוב עדינותו, נטול רבינו משה את הכסף, הודה לאיש והלך, וכל זאת כדי שלא לגורם לו, **חילילה, לא נעלמת!!!**

אם ראשונים כמלכים - הגאון הרבה משה פינשטיין צ"ל

הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל: נולד בשנת תרכ"ה (1895) בעיר אוזדה שבروسיה ביום הולדתו של משה רבנו, ונקרא על-שםו. יצא למשפחה הגר"א, בעל סדר הדורות, תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי גודלן וגודע כעלי". בגיל עשר כבר היה בקיा במסכתות Baba קמא, Baba מציעא ובבא בתרא. בגיל 13 נשלח ללימוד בשיטת 'עץ החיים' ובמהמשך יסד את ישיבת קוברין. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשלוחן עורך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עיירת אוזדה. בשנת התרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליאובאן שברוסיה. בחודש שבט התרצ"ז (1937) הגיע לאראה"ב ושימש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו יורק. תפקידו אותו מילא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודות הרבנים של אראה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים רבים בו כגדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בעיות טכניות מודרניות, רפואיים והלכה ובעיקר הידמות ואלפי תשיבותיו בהלכה הופכו בעולם היהודי כלו. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אף עגנות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במלר תענית אסתר י"ג אדר שני ה'תשמ"ז (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפי. חי כ-91 שנים.

אבי: ר' דוד. **אמו:** מרת פִּיאָ גִּיטָּל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב משה קסטונוביץ). **בניו:** ר' דוד (ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו-יורק וחבר מועצת גדולי התורה באראה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת 'סטן איילנד'). **חתנו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר"מ בשיטת תורה ודעת' בבורליין), ר' ד"ר משה דוד טנדLER (רב במונס ניו-יורק, מומחה בתחום אבינר, ר' חיים חייט מספרינו: אגדות משה-שו"ת (שמונה הכריכים) דברות משה: שיעורים בסוגיות הש"ס. **ידרש משה-**

אגודה ופרשת שבוע קול רם-חידושים ומוסר • ייגד משה-על הגדה של פסח י"ד משה-שו"ת. **אשה** אחת נהגה לטלפון לר' משה פעמיים אחדות בשאלות הלכתיות פשוטות למד', לעתים קרובות היא נהגה לצלצל פעמיים ושלוש, רק כדי לוודא שancock שמעה נכון התשובה, משה עמד ליטול את השופורת ולהסביר לה שהיא מבזבזת את זמנו היקר של ראש הישיבה, "לא", עמד על כר' משה, "היא חוששת, ואני היא יכולה לנוהג אחרת".

lid דלתו של ר' משה ניצבה פעמיים אשה וביקשה לדבר איתה. כאשר נאמר לה כי הוא עסוק, התעקשה האשה לדבר עמו, והסבירה כי היא מבקשת ממנו שיתרגם לה מכתב שהגיעה מאחותה מروسיה, האדם שעדם בפתח נודה: "אין להטריד את ראש הישיבה בדברים כגון אלו!" - מה פירוש? התרעמה האשה, "והרי הוא עושה זאת עבורי כבר שנים שניים!"

בספר עליינו לשבח' מביא סיוף נפלא המראה בעלייל את רוח-הקדוש שאפפה את הצדיק: אחד מתלמידיו של הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל סיפר (בקונטרטס 'קול התורה') דבר מופלא: "פעם אחת נכסותי למשרדי ארגון החינוך 'תורה ומוסורה'. האחראי על חלוק גדול מבתי-הספר התורניים בארה"ה, והודיעו לי, שקיים חשש לגיורתם של שלשה בת-ספר, בשלוש ערים שונות, והצעו לי לקחת משתה כמנhal באחד מהם.

השבתי שבדידי לקבל החלטה, עלי' להתיעץ עם רבי, ומה שיאמר לי -vr. מה שיאמר לי. אנשי המשרד התפלאו ושאלו: 'הרי מדובר בערים רחוקות מאוד מכារן, וכי ר' משה נמצא בערים הללו כדי שידע מה להסביר לך?' ואמרתי להם: 'מדובר אצל', שרבינו ומורי מתמצאים בכל עניין ובעניין, ואני סומך עליו במאת האחוזים'. רבניו שחה אז באחד מאטורי הנופש, והתלמיד הגיע לשם כדי להציג לפניו את העניין. התלמיד נקבע בשמות הערים, והרב ביקש שיחזור על השמות, ואז השיב: "ביה"ס בעיר הראשונה הוא קטן מאד. אין בו תלמידים רבים, וההורם הם מנהלים את כל ענייני ביה"ס. אם רק יכתרו אותך כמנhal, אבל לא יתירו לך לנתקוט בשום יוזמה חינוכית'.

בkitos הספר שבעיר השניה, הוא אכן מקום שיש להtagדר בו, והין יכול להציגו שם. אבל עלי' לברר היטב אם משלמים משכורת בזמן, ורק על תנאי זה תארך לשם, משום שאסור לך להשאיר את האשפה והילדים ללא פרנסה. בלי התchingות מפורשת מצד הנהלת בית-הספר שהמשמעות תשולם בזמן, אל תתיקח את משתת הנהלה בעיר זו".

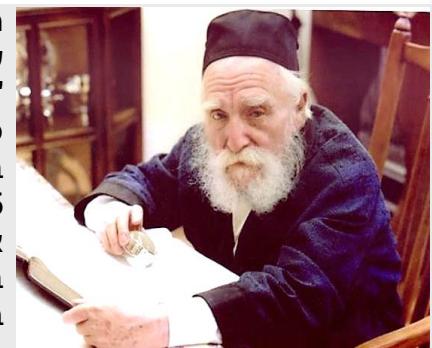
על העיר השלישית, לא התיחס ר' משה. וההתלמיד, כבר הכיר את מورو ורבו, יידע, שגם אין עונה- הר' שבשלב מסוים התשובה תהיה ברורה מלאה, ולא צריך לשאול שנית. התלמיד סייר, שכאשר חזר למשרדי 'תורה ומוסורה' אמר להם את מה ששמע מהגאון, עמדו הללו פערוי פה ולא האמינו כיצד יתכן שאדם היושב במרקח כה רב מהמוסדות, יידע מה געשה שם, עד שהוא נכנס לפרטי פרטים.

הם עצמן, לא היו מודכנים דיים. ولكن, מעוצם הפליה החליטו לברר את סוגיית המצב החינוכי השורר בשלוש הערים. הם התקשרו לעיר הראשונה ודייבו עם המנהל שכיהן שם עד לתקופה האחורה, והאיש מתאר לפניו: "ביה"ס שלנו הוא קטן מאד. יש בו רק שלושים וחמשה תלמידים. למנהל החדש שיגיע לכך לא תהיה דעה בשום עניין חינוכי. ההורים יתחשבו בדעתו, בדיקון, כפי שמתוחשים בדעתו של האחראי על הnickion". ממש כפי שאמר הגאון.

מנاهלי 'תורה ומוסורה' מתקשרים לעיר השניה, ואנשי ביה"ס הביעו את דעתם ש'המנהל החדשшибוא, יוכל להצליח מאד, אבל אין לנו כסף לשולם לו. כל הכסף שייכנס לקופת ביה"ס משועבד עדין למשכורת ולפייצויים של המנהל הקודם'. כאשר התקשרו אל ביה"ס בעיר השלישית, התבהרה להם סיבת שתיקתו של ר' משה פינשטיין. אנשי בית-הספר היהודי שכבר לפני שבועיים מצאו מנהל חדש.

אם ראשונים כמלכים - הגאון רב מše פינשטיין צ"ל

הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל: נולד בשנת תרכ"ה (1895) בעיר יהוד שברוסיה ביום הולדתו של משה רבינו, ונקרא על-שםו. יצא למשפחה הגר"א, בעל סדר הדורות, תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי גודל ונדע כעלוי. בגיל עשר כבר היה בקיा במסכתות בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא. בגיל 13 נשלח ללימוד בשיטת 'עץ החיים' ובמהמשך יסד את ישיבת קוברין. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשלוחן עורך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עיירת אוזה. בשנת התרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליאוואן שברוסיה. בחודש שבט התרצ"ז (1937) הגיע לאראה"ב ושימש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו יורק. תפקידו אותו מילא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודות הרבנים של אראה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים רבים בו כגדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בעיות טכניות מודרניות, רפואי וחלכה ובעיקר הידמות ואלפי תשיבותיו בהלכה הופכו בעולם היהודי כלו. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אלף עגנות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במלר תענית אסתר י"ג אדר שני ה'תשמ"ז (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפי. חי כ-91 שנים.

אבי: ר' דוד. **אמו:** מרת פ"א גיטל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב משה קסטונוביץ). **בניו:** ר' דוד (ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו-יורק וחבר מועצת גדולי התורה באראה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת 'סתן אילמד'). **חתנו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר"מ בשיטת תורה ודעת' בבורליין), ר' ד"ר משה דוד טנדLER (רב במונסי ניו-יורק, מומחה בתחום אבינר, ר' חיים חייט מספ"ו). **תלמידיו:** הגאנונים ר' ניסן אלפרט, ר' שלמה רפואה וחלכה). **מרבותיו:** הגאנונים ר' איסר זלמן מלצר, ר' פסח פרומקין. **דברות משה:** שיעורים בסוגיות הש"ס. **ידרש משה-** אגדה ופרשׂת שבוע. **קול רם-** חידושים ומוסר. **ויגד משה-** על הגדה של פסח. **יד משה-** ש"ת.

העשה בתלמיד חכם שהתארח בביתו של רבינו, בארכות בוקר. על שולחנו של הגאון היו שני קנקנים עם שתי שקיות חלב, של שתי חברות שונות בהכשרים מהודרים. והנה, אותו ת"ח רואה את הגאון הנ"ל מושיט את ידו לאחד הקנקנים, ולאחר מכן בודdot מחזירה למקומה, ולוקח את הקנקן השני. ממעשה זה, הסיק אותו בחור שהרב סומר על החברה השנייה, ולא על הראשונה, שלא מלאו כן, מודיע הרב החזיר את הקנקן הראשון שלחך, וחשב שיש 'מצוות גדולה' לפרנס את הדברים לתועלת הרבים. הלך לישיבה והתחליל בספר, וכן עשה בעוד ישיבות. המשמעה התפשטה בארץות הברית כאשר האנשים החלו לרכוש את מוצר החולב של החברה השניה בלבד, שהרי אם הרבי עצמו, איינו סומך, מדוע לקנות מוצרים מאותה חобра? לאט לאט החברה השניה עמדה לפני פשיטת רgel.

החליטה הנהלת המפעל לאלת לבית הרבי לשאל איזה דופי מצוי בחברתם, שפסל אותה. ואם ישנה בעיה- הם מוכנים לפוטרה לאלאה. עלו ובואו לביתו, וכששמע הרבי את דבריהם נבהלה, קם והלך למקרר, והביא להם חלב של חברתם, ואמרו שרך הבוקר שתה חלב שלכם, וכן כמעט בכל בוקר וערב שותה מהקשר זה, ואינו מבין מי המציא זאת. ישב, חשב ומזכיר, באוטו מעשה ומספר להם על חשוון בבחור שהוא אצלו, וצין כי כאשר הרבים את קנקן החולב של ההקשר שלהם, נוכח לדעת כי נגמר החולב, ולכן רק קח את השקית השנייה, ורק חוסר ההבנה של אותו בחור גרמה לכל הצער והזאת שם רע על אותה חобра עד שכמעט פשטה את הרגל.

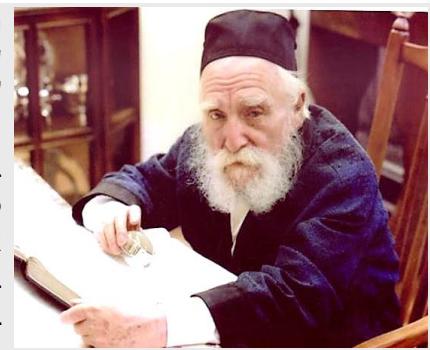
ספר מורשת אבות' מבוא ספרו מופלא הממחיש את צניעותו וענוותונו של הרבי: בהיותו מהלך פעם ברחווב, שמע רבינו קול: "משה! משה!" בהבטחו סביר, ראה כי זהו קולו של מכיר, אשר ישב במכוניתו. ניגש ר' משה אל המכונית. הבין האיש שר' משה חשב שהקריה הייתה מכוננת אליו והספיק מרוב מבוכה, הוא אמר: "תוק כדי נהיגה הבחןתי בניי משה, פה ברחווב, לא הייתי מעלה בדעתך לקרווא לראש הישיבה בצורה כה פשוטה. נסוף לך, לו הייתה מבקש לדבר עם רבינו, הייתי יוצא ממוכנתי וניגש אליו. לא הייתי מעז לבקש מראש הישיבה כי יבוא אליו". רבינו הבטיחו נאמנה כי אין לו סיבה לדאגה: "זה שניים רבות שאין מיחס כל משמעות לדברים הללו".

ישיבת מועצת גדולי התורה', שבה היה אמר רבינו להשתתף לראשונה כיוש ראש, מועדה להתקיימים מיד בתום שיעורו ותפילת מנחה בתפארת ירושלים. מחוץ לכתלי הישיבה המתינה לו מכונית. עם תום תפילת מנחה הקיפוו תלמידיו כדי ללוותו החוצה, ללא עיכוב, מאחר וחברים אחרים של 'מועצה גדולי התורה' כבר המtinו לו שם. בעומדו להכנס למוכונית פנה אליו עני ובקש זדקה. ר' משה שלף מארנקו כמה מטבעות ונתנןם למבקש, אך הלה טרם ס"י. הוא פתח בשיחה עם ר' משה, בעוד הנהג הממתין והتلמידים מאבדים את סבלותם. אחדים מהם ניסו לرمז לעני שר' משה מהה מלהן אדר עוז בנפשו ושאל מדוע לא הסתפק בנתינת הנדבה לעני ובאמתיה שהוא ממהר לחץ את יד הקבוץ ונכנס לשיחה. השיב רבינו: "עליך להבין שהשיחה היתה חשובה לאדם זה הרבה יותר מאשר הכסף. **מצוות הצדקה של כללה להראותיו שאינו מתענין בעדותיו**, ושאני עסוק מכדי להאזין לו". מוסיף ר' דוד: "אבי חס על זמנו ומעולם לא בצד דקה, אולם אם אדם עני או מודאג שפרק לפניו שיחו במשך שעה, יכול היה אני להקדיש לו את השעה הנחוצה". (מורשת אבות).

על צפיתה של הגאון רב' משה פינשטיין מסופר, כי באחת השנים, בראשיתו של חודש א'יר, שמע מישהו את אנחת CAB הבקעת מגרון של רב' משה. כאשר הוא שאל אותו מהי סיבת האנחה, הסביר ר' משה: "ח"ל אמרו: **בנין גגלו ובנין עתידין להגאל**. עכשו, שוב חלף חדש ניסן, ולא נמצאו ראיים **לקדם את פni המשיח**".

אם ראשונים כמלכים - הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל

הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל: נולד בשנת תרכ"ה (1895) בעיר אוזדה שביחסה ביום הולדתו של משה רבנו, ונקרא על שמו. יצא למשפחה הגר"א, בעל סדר הדורות, תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי מועד גדולות ונודע כיעילו. בגיל עשר כבר היה בקשרים מוגבלים באב קמא, בבא מציע ואבב בא בתאר. בגיל 13 נשלח למד בישיבת עץ החיים' ובמהמשך יסד את ישיבת קוברין. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשולחן ערוך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עירת אוזדה. בשנת התרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליאוּאן שברוסיה. בחודש שבט התרצ"ז (1937) הגיע לאורה"ב ושימש כראש ישיבת תפארת ירושלים' בניו יורק. תפיקידיו אותו מלא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודות הרבנים של אורה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים ראו בו כגדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בעיות טכניות מודרניות, רפואי והלכת ר' יעקב מהי הידות ואלפי תשיבותו בהלכה הופכו בעולם היהודי כולם. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אלף עגנות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במלון יתו תענית אסתר יג אדר שני ה'תשמ"ו (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפי. חי כ-91 שנים.

אבינו ר' דוד אמרנו: מרת פ"א גיטל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב מהי כסטונוביץ'). **בנו:** ר' דוד (ראש ישיבת תפארת ירושלים' בניו-יורק וחבר מועצת גדולי התורה בארה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת סטטן איילנד'). **חתנו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר' מ' בישיבת תורה ודעת' בברולין'), ר' ד"ר משה דוד טנדLER (רב במונסי ניו-יורק, מומחה בתחום אבינו, ר' חיים חייט מספריו). **תלמידיו:** הגאנונים ר' ניסן אלפרט, ר' שלמה ר' דרש משה. אגדה פרשת שביעי **יקול רם-** חידושים ומוסר **ויגד משה**- על הגודה של פסח י"ד משה- ש"ת.

שקדנותו של הרב הייתה מופלאה. פעם הגיעו נכדו ובעלה לבקרו, ומצאו ספון בחדרו ולומד בדרך קדשו. היה ור' רצוי להפריע לו, הם המתינו בשקט עד **שיפסיק לרגע ממשנתו**, וישגיח בהם ואיז יוכלו לתת לו ברכת שלום. חלף זמן רב, אולם הרב לא הרים את ראשו מן הגمرا. עברה שם הרבנית והבינה במחזה והבינה את המתחולל בראשם של נכדו ובעלה וקראה: "אם מתתינו עד **שיפסיק מלימודו**, תצטרכו לעמוד כאן כל היום וכל הלילה!".

הרב לעת זקנותו סבל **יסורים** וכאבים נוראים בלבו. באחת הפעמים אושפץ במלקה לטיפול נמרץ במצב קשה ביותר. כאשר קבעו הרופאים כי מצבו התיציב ויצא מכלל סכנה, הורשו בני המשפחה **להיכנס לדקotas** ספורות מאחר עדין סבל מכאים חזקים ביותר בלבו וכל התאמצות מיזוגת יכולה לדדרר את מצבו הבריאות. הם הוזהרו שלא יחרפו את מצבו. בני המשפחה נכנסו בדחיפות ורוחם הם מצאו שוקע בהרהורם. מצחו מכוח עניין ברוקחות. לפעת שמעו אותו בוכה ואומר: "אין אלו יסורים של אהבה, מכיוון שמטופלים אותן ללימוד תורה". לאחר דקotas ספורות שמעו אותו בקול חלש אומר: "תשלה", לאחר פרק זמן קצר אומר: "תש"ד" וכן הלאה. הרופא נכנס לפתע והביט במוניטור שהיה מחובר לב והורה להוציא את כולם מהחדר. "החוליה מתאץ יותר מדי וקצב פעימות לאינו סדיר, עליי להרגע", הסביר את נימוקו.

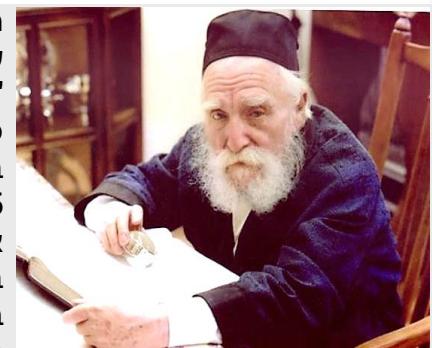
הימים חלפו ורבינו התאושש מהתתקף הקשה. באחד הימים הננד שאל: "סבא, מה פשרם של השנים שמילמלת בזמן שכאים עדים פקדו אותך?". הרב נרתע מעט ואמר: "אם הבנתי את מחשבותיך בקוו? אם כן, הבא אספר לך: הייסורים שפקדו לא היו של אהבה. אבל עם שניות למד תורה, ולמרות שניות בכל הכח- לא עלה בידי. התחלתי לעשות חשבון نفس. חטאתי ועלי לפפשש במעשי".

"סרקתי את כל שנותי שנה אחר שנה. פשפשתי וחקרתי בכל מארע ומאורע שעבר עלי" ובדקתי האם חטאתי חטא כלשהו. האם התבטלתי אי פעם מלימוד התורה. הפלגתי אחוריית עשר שנים, עשרים שנים, שלושים ... ורק כשהגעתי לששים שנים אחוריית נזכרתי במעטן מימי נעורי ואז הבנתי מדוע בא לי כל זאת. היה זה בהיוויishi בישיבתו של הגאון ר' פסח פרוסקין צ"ל. יום אחד בעת השיעור, זرك ראש-הישיבה לחיל החדר קושיה חמורתה. היכל הישיבה געש ורעש. הבחורים החלו להתנצה בינויהם כשהם מעלים לסדרות לכואן ולכאן, ומנסים את כל כוחם בתירוץ הקושיה. לאחר כמחצית השעה השתקנו הכל. הסערה קמה לדמה. אפילו האריות שבחברה לא הצליחו לפצח את הקושיה המסובכת".

"לפתע, כאילו אור הבזק במוחו, הסוגיה התבהרה לי להפליא. קמתי אונci, מהצעירים שבחברה, ובקל צלול אמרתי את התירוץ. היה זה תירוץ גאוני וمبرיק וכל הקושיות התישבו מלא היז. ראש-הישיבה קם ממוקומו והכריז: "אכן, בני, זה התירוץ המבוקש. זכית לכון אל האמת". הכל קמו והביטו בי בהתפעלות. ואני לביא בא, הרגשה נפלאה של סיפוק הציפה אותה, חשתי רגש קל של גאות והתנשאות". הרב הפסיק לרגע והתבונן בנכדו והמשיך ואמר: "יותר מששים שנה עברו מז", וקלו של הסב הגודל נחנק מבci".

"הקב"ה המתין לי זמן מה רב שאחזור בתשובה על חטא זה. אולם לדאבותי לא זכרתי אותו ולא התחרטתי את התירוץ. היה ההתנשאות בלבד נגעתי עתה בלבי". אכן, אדם מיוחד מבינו מגודלי דורנו שיכל להעיד על עצמו כי במשך שישים שנים לא חטא אף לא הרהור, ומעולם לא התבטל מלימוד תורה ורק אותו מעשה שהוא בעירותו שבוי חטא ברגש דק של גאות. אלמלא ספרו מעשה זה היה לא הינו מאמנים כי אף בדורנו נמצא גודל תורה צהה.

הגאון רבי משה פינשטיין צ"ל: נולד בשנת תרנ"ה (1895) בעיר יהוד שברוסיה ביום הולדתו של משה רבנו, ונקרא על-שםו. יצא למשפחה הגר"א, בעל סדר הדורות, תוספות יום טוב והשל"ה. עוד בילדותו ניכר כי גודל גודל ונדע כעלוי. בגיל עשר כבר היה בקיा במסכתות בבא קמא, בבא מציעא ובבא בתרא. בגיל 13 נשלח ללימוד בשיטת 'עץ החיים' ובמהמשך יסד את ישיבת קוברין. עד גיל 15 סיים את כל הש"ס והשלוחן ערוך. לאחר פטירת אביו, התמנה לרבה של עיירת אוזה. בשנת התרפ"א (1921) החל לשמש כאב"ד של העיר ליאוואן שברוסיה. בחודש שבט התרצ"ז (1937) הגיע לאראה"ב ושימש כראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו יורק. תפקידו אותו מילא במשך 50 שנים עד לפטירתו. כיהן כנשיא אגודות הרבנים של אראה"ב וקנדה וכנשיא ארגון 'עזרת תורה'. גאון אדיר. רבים רבים בו גדול דור.

שאלות רבות הופנו אליו בעיות טכניות מודרניות, רפואי ובלתי יהודיות ואלפי תשיבותיה בהלכה הופכו בעולם היהודי כלו. היה פעיל בענייני ציבור וחינוך בקהילה היהודית. הותיר אף עגנות לאחר השואה. עשה חסד עם כל אדם באשר הוא. נשא בעול הציבור. רדף אחר השלום. נפטר בניו-יורק ביום שני במלר תענית אסתר י"ג אדר שני ה'תשמ"ז (1986). קבור בהר המנוחות. בהלווייתו שהתקיימה בחג הפורים בירושלים השתתפו מאות אלפי. חי כ-91 שנים.

אבי: ר' דוד. **אמו:** מרת פיא גיטל. **אישתו:** מרת סימה (בת ר' יעקב משה קסטונוביץ). **בניו:** ר' דוד (ראש ישיבת 'תפארת ירושלים' בניו-יорק וחבר מועצת גדולי התורה באראה"ב), ר' ראובן (ראש ישיבת 'סטן איילנד'). **חתנו:** ר' אליהו משה שיסגל (ר' מ' בישיבת 'תורה ודעת' בבורליין), ר' ד"ר משה דוד טנדLER (רב במונס ניו-יורק, מומחה בתחום אבינר, ר' חיים חייט מספּרִוּן). **מתלמידיו:** הגאנונים ר' ניסן אלפרט, ר' שלמה ר' דרש משה-אגדה ופרשת שבוע קול רם-חידושים ומוסר ייגד משה-על הגדה של פסח י"ד משה-שו"ת.

על אף זכרנו של רבינו היה מצומצם ביותר, לבקשתם של שני היהודים, שבאו אליו בבקשתה שידון את דין, לא סירב. בזמן שנקבע ישב עם שני דיןנים נוספים - ושמע במשר שעלה אחוכה את טענות הצדדים, תוך שהם מקשים עליהם קושיות ושותעים שבו ושוב את פרטיהם המאורעות. לבסוף פסק ר' משה את הדיון אחד מן הצדדים. **כבר במקום היה ניכר, כי הצד שהפסיד מתבקש לקבל את הפסק.**

לאחר שעלה קלה צצל הטלפון בביתו. מהעבר השני היה אברך צער שענייה לטען כי הדיון שנפסק אינו נכון. רבינו בענוה ובסבלנות הסביר לו, שוב ושוב את נימוק הדיון. כשהאברך הצער ראה כי אין משכנע את הרב, הרים את קולו ואמר כי חוץ מהטענת שיש לו, הדיון כל אינו תקף שכן הוא **נעשה בלילה** ואין דין **בלילה**. הרב ענה שוב בסבלנות כי אין מתחילה דין **בלילה**, אולם אם מתחילה דין **בלילה** ביום מותר לסייעו בלילה. האברך בחוצפותו ענה כי הוא אינו מעוניין בפלפולים והוסיף משפט גנאי כלפי הרב, שלאagi.

כעבור כשנה הופיע אותו אברך בבית הרב בבקשתו, כי יבחן אותו וייתן לו כתוב סמיכה. הרב, על אף שם לב למבטיהם התמהימים של בני ביתו, נענה ברצון. כספים לבודונו ונוכחה לדעת, כי הלה ידוע היטוב, העניק לו ר' משה כתוב סמיכה מכובד. משיא שאלווה בני הבית כיצד נתן לו כתוב סמיכה לאחר שפגע בו קשות רק לאחורה?! ענה להם הרב: "הרי עבר מАЗ יומם היכיפורים, ואני אמרתי בתפילה זהה, כי אני מוחל לכל מי שפגע בי, אך שמיilia אין לי שום קפידה עלי, שהרי מחלתי לו, ואם כן, מדוע לא אתן לו כתוב סמיכה?!".

פעם אחת הביע אדם את תוכחותו בפני רבינו ושאל לו **מדוע נושא הוא לישיבתו עם מכונית ביום שלישי אחרazon הדלקת נרות** (קדום קבלת שבת). לדעתו אסור לנסוע בשעה זו, כי אנשים, שראוים, יבואו על ידי כן לזלزل בשבת קודש (רבי משה היה אז קרוב לגיל שמנונים ונסע נסעה בת שתי דקות מביתו לישיבת). וזה אשר השיב לו רבי משה באיגרתו (והדברים מדברים בעוד עצמן): "נהניתי מADOW אשר מעלה כבוזו הזרקה לקים מצוות תוכחה לפי דעתו, ותשואות חן למלעת כבוזו וחסן וחיללה לי להקפיד בהזה. ואם ירצה ה' שלא נדר לא אוסף עוד משעת הדלקת נרות במכונית, אף שאין בהז שמיץ איסור אף לא ממש מראית העין. אבל מכל מקום, כיון שמעלת כבוזו כתוב שיש ח"ז קלקל לאיזה נשים ואנשים שידמו, שיש בהז צלול לשבת קודש, אראה בלא נדר שלא לנסוע עוד במכונית משעת הדלקת הנרות". על החותם: "ידידו המברכו בזכות מצוות התוכחה שקיים לכבוד הש"ת ולכבוד שבת קודש לשפע ברכה שבא ע"י קיום שמירת השבת וסתוכת השלים".

עשית החסד של הרב היה מופלאה. אחד מראשי הישיבות היה פעם בארצות הברית כדי לאסוף כסף עבור ישיבתו. בהזדמנות זו נכנס לבקר כਮובן בביתו של רבינו שקיבלו בסבר פנים יפות. ראש הישיבה סיפר על מטרת ביקורו באראה"ב והוא מתעטד להיות גם בטורונטו ובקרבו יסע לשם. שאלו רבינו: "האם אתה מתכוון לבקר שם אצל פלוני?" (שהיה עשר מפורסם). "בעז"ה" - השיב. אמר לו ר' משה: "יש לי מכתב עבורי. אני רוצה להתריח, אבל אם בין כך תהיה אצל אויל תוכל להיות שליח מצווה ולמסור לו את המכתב?". "ובודאי", בשמחה רבבה...". התישיב ר' משה וכותב בזריזות את מכתבו הכנסי למעטפה סגר ומסר לראש הישיבה. הגיע להלה לטורונטו, וכמובן דבר ראשון עשה את שליחותו של ר' משה. הוא נכנס לאותו עשר ומסר לו את המכתב. העשיר פותח את המכתב, קורא בו... ומתחיל לחייר... היה זה 'מכtab המלצה' שכתב רבי משה אל אותו גביר, עבורי ראש הישיבה. ר' משה לא אמר לראש הישיבה - "אני כותב לכם מכתב המלצה" ואז הלה היה מוחיב כלפי הרגשת הכרת הטובה ותודה. אלאADRVA, הוא נתן **לראש הישיבה להרגיש כאילו** הוא שעונה טוביה עבורי. העשיר, שקרה את המכתב והבין ממנו, שמוסר המכתב אינו יודע במא המדבר, חייר וכמובן נתן לו נתינה מכובדת...".

אם ראשונים כמלכים - הצדיק הנפטר הרב יוחנן ג'אניאן זצ"ל

הצדיק הנפטר הרב יוחנן ג'אניאן זצ"ל הידוע כמחלק ההדסים - נולד בפרט. העניות בבית הוריו הייתה כה גדולה, עד שאפילו נייר לכתוב עליו לא היה. בעודו ילד התהיתם מאביו ואימו. אחיו קיימו את צוואת הוריהם ודאגו להעלות את רכינו לאرض ישראל. האדמוני מזועיה, ר' שלמה גולדמן,לקח את רכינו תחת חסותו, והוא התעלה. רבינו הctrף לחבורות 'תיקון חצות'. היו מתכנסים בכלليلת זקנינו תלמידי חכמים וצדיקים, שהיו בוכים את צער השכינה הקדושה. גם לאחר שנישא, העניות שרהה בבתו, וכדי להחיקות את נפשם היו קונים במשקל לחם יבש.

באחד הימים פנה אליו הרה"ק ר' אהרון רاطה (משומר אמוני) ואמר לו, כי עליו להביא הדסים לכבוד שבת המלכה - וכן עשה. רבינו היה מהצדיקים הנפטרים והרה"ג ר' אברם אהרונוביץ התבטה לא אחת על רבינו, בעת שיצא ר' יוחנן מביתו, ואמר: "עתה היה בביתך ראש הלא"ז הצדיקים, מוכר הבושים". למרות עניות היה בשמחה עצומה.

בעל רוח הקודש. רבים פנו אליו ונושעו. ענותן מופלא. הסתיר את ידיעותיו והיה מתבטא, כאשר ביקשו לערבו בענייני הלכה, כי הוא עם הארץ פשוט ואני מבין, מה מבקשים ממני! במושאי שבתות העידן מספר מקורי, כי דלותותיו היו נועלות, ולאחר שלחץ אחד מהמקורבים אמר רבינו, כי אליהו הנביא היה בבתו. על אף עניותו הרבה חילק סכומים עצומים לצדקה.

רבינו ידע את יום פטירתו ורמז לא מעט למקורבי על כך. הצדיק התקשר אליהם וביקשם, שיגיעו בזריזות לבתו. שם ברכם כאלו נפרד מהם. לאחר מספר ימים הבינו היטב מודיעו נהגvr... כמו כן הדגיש, כי הוא מזרען של מדריכי היהודי וכאשר התבקש ב-י"ג באדר ה'תשנ"ט (1999) בבית-עלמו, הבינו, את אשר דבר. ציינו בהר- המנוחות בירושלים.

אביו: ר' חיים. **אמו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת שרה (בת הצדיק ר' מיכאל כהן).

ARBOTON: האדמוני ר' שלמה גולדמן מזועיה, המקובל ר' יעקב מונסה.
בניו: ר' אלעזר, ר' יוסף. **ספריו עליו:** רבבי יוחנן מחלק ההדסים - תולדות חייו של רבינו וסיפור הנהגות צדיקים נסתרים בדור האחרון - ח"א.

אחד מבני משפחתו של הגאון ר' בן ציון אבא שאול זצ"ל סיפר ביום השבעה: "היתה תקופה, שבה מրן ר' בן ציון אבא שאול לא חש בטוב וקיבל על עצמו, כי לאחר שתירפא יערוך סעודת יהודייה. לאחר זמן מה חזר ר' בן ציון לאיתנו, אולם שכח לעשות את סעודת היהודי.ليلת אחד חלם ר' בן ציון, כי ר' יוחנן ניגש אליו (באותה תקופה היה רבינו בן החים) ואומר לו: "מה עם הנדר, אשר מדרת לעיר סעודת היהודי לבורא העולם?" וירחו לקיים את הבטחתו.

למחרת, ר' בן ציון הלך במעלה רח' עזרא בירושלים והנה רואה הוא מולו את ר' יוחנן הפונה אליו ואומר: "מה עם הנדר, אשר נדרת לך' כאשר תבריא?". הגאון הרב בן ציון נדרם, וכמוון, קים את הבטחתו. מני אז פעמים מספר ניגש לרביבו ובקש ממנו, שיברכו - והוא שיפר, כי מוכר הבושים אין איש פשוט כלל.

Οיפר ר' ישראלי גليس: "היה לי ידיד מבוגר בשם ר' אריה ג. זצ"ל, אשר שנים רבות התקשה למצוא את בת הזוג. באחד הימים לקחתי לבית רבינו ושחטנו בפנוי את צערו של בחור זה. ר' יוחנן עץ לבחור הנ"ל, כי יפתח גמ"ח לחולקת תבניות ריקות של ביצים עבור סוחרי ביצ' משק, למרות שלוא היה מובן מהו הסוד בדבר, קיבל בחורו את דבריו והחל לעסוק בכך.

בכל יום נהג לאסוף תבניות ריקות, ולאחר מכן היה מניחם בישיבת 'עץ החיים' ובזמן הפנו מכיר בפרטות לסוחרי ביצים. והנה סובבו מן השמיים, כי במהלך עיסוקו בחולקת התבניות הכירוונו בעלי משק שונים, ולאחר זמן קצר בא בברית נישואים עם בתו של אחד מבעלי משק ביצים מהגדלים בארץ, או אז הבין, מדוע עץ לו' יוחנן לעסוק בחולקת התבניות ריקות.

מקורבו, ר' יIRON לוי אשרזכה לחתת את רבינו ברכבו בשנותיו האחרונות למירון ספר, כי בהיותו נער, החליטו הוא וחבריו לעשות מעשה נעורית ורשמו על פתק שם של אדם אשר נפטר מן העולם. הם פנו לרביבו ובקשו ממנו להתפלל עבורו לשועה. הצדיק הביט בשם המופיע בפטק שאל בתמייה: "הוא עימנו?". לאחר שלא הבנו את כוונתו אמר לנו בצורה, שלא משתמש לשתי פנים: "זה מן הנפטרים! הוא לא בין החיים!".

¶ עם הגיעו לרביבו, שנקлик לעצה וברכה. בטרם יצא מבית הצדיק פנה אליו ר' יוחנן ושאל: "האם הנחת תפילין היום?". הלה התפלל והשיב כי כموון הניח. אולם רבינו אמר: "התפילין פסולות! וגם שבע מזוזות בביתך פסולות!". לモתור לציין, כי מדובר רבינו לא נפל דבר, ולאחר הבדיקה גילה, שהתפילין פסולות - וכן כל שבע המזוזות שבבתו הtgtלן כפסולות!

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים או אם לא שמננו את תמונת הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העلوן ישירות למייל, יש לשלוח בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח
עלון 'פנוי עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פנוי עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com**

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה ה"ז ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף לייאור בן דליה אפרת ומשפתו
והצלחה בכל העניים וכן בחינוך הילדיים